

Veileder til

SØKNAD OM PRODUKSJONSTILSKUDD OG TILSKUDD TIL AVLØSNING VED FERIE OG FRITID

SØKNAD 2017 – DEL 2

SØK FRA 1. OKTOBER • SØKNADSRIST 15. OKTOBER

Innholdsfortegnelse

1. Nytt fra jordbruksoppjøret	1
1.1 Endringer i satser og intervaller	1
1.2 Teknisk nedjustering av tilskuddssatsene og tilskuddsintervallene for sau/ammegeit	1
1.3 Endring i definisjonen av slaktegris	1
1.4 Det gis ikke lenger tilskudd for gris solgt som livdyr	1
1.5 Endret soneinndeling for driftstilskudd for kumelkproduksjon og for spesialisert storfekjøttproduksjon	1
1.6 Distriktstilskudd for salat - ny definisjon og nye omregningsfaktorer	1
1.7 Tilskudd for salg av frukt, bær og veksthusgrønnsaker utenom godkjent omsetningsledd fra 2018	2
1.8 Vilkår for tilskudd for dyr på beite – beitesesongen 2018	2
2. Formål og regelverk	3
2.1 Hvem kan søke om tilskudd?	3
2.2 Vilkår for å få tilskudd	3
2.3 Rundskriv gir utdypende beskrivelse av regelverket	5
3. Viktige datoer	6
3.1 Frister i 2018	7
4. Er alt på plass før du skal fylle ut og levere søknad?	8
5. Utfylling av del 2 av søknaden	9
5.1 Grunnopplysninger	10
5.2 Areal – eiendommer	11
5.3 Areal – vekster	12
5.4 Antall dyr	20
5.5 Dyr på beite	25
5.6 Bevaringsverdige husdyr	27
5.7 Solgt grovfôr	28
5.8 Frukt, bær grønt og potet	28
5.9 Avløsning ved ferie og fritid	30
5.10 Vedlegg	32
5.11 Egenerklæringer	32
5.12 Oppsummering og send	34
6. Endringer i innsendt søknad	38
6.1 Du kan gjøre endringer i innlevert søknad fram til og med 29. oktober	38
6.2 Du kan etterregistrere enkelte opplysninger fram til og med 10. januar	38
7. Etter at søknadsfristen har gått ut	39
8. Utbetaling og vedtaksbrev	40
8.1 Har du fått for mye utbetalt eller skylder du penger?	40
9. Foreløpige tilskuddssatser	41
9.1 Areal- og kulturlandskapstilskudd	41
9.2 Tilskudd for husdyr	42
9.3 Driftstilskudd til melkeproduksjon	44
9.4 Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon	44
9.5 Tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser	44
9.6 Tilskudd for dyr på beite	45
9.7 Tilskudd til økologisk landbruk	45
9.8 Tilskudd til grønt- og potetproduksjon	46
9.9 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid	47
9.10 Reduksjoner i produksjonstilskudd	47

Nytt fra jordbruksoppgjøret

Jordbruksavtalen er som følge av jordbruksoppgjøret 2017 endret på en rekke områder. Endringene som gjelder produksjons-tilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid ved søknadsomgangen i 2017 (del 1 og del 2) finner du i [Jordbruksavtale 2017–2018](#), og endringene er sammenfattet under.

1.1 ENDRINGER I SATSER OG INTERVALLER

Flere av tilskuddene fikk endrede satser. I [kapittel 9](#) finner du de foreløpige satsene for søknadsomgangen i 2017 (del 1 og del 2).

1.2 TEKNISK NEDJUSTERING AV TILSKUDDSSATSENE OG TILSKUDDSINTERVALLENE FOR SAU/AMMEGEIT

Det ble gjort en teknisk nedjustering av tilskuddssatsene og endring i tilskuddsintervallene for sau/ammegeit. Dette ble gjort som følge av at definisjonen av sau er endret fra «sau over 1 år per 1.1.» til «sau født foregående år eller tidligere per 1.3», noe som gjør at man kan søke om tilskudd for flere dyr enn tidligere. Tilsvarende satsjustering gjelder for økologisk sau/melkesau. Se [kapittel 9](#) for de nye satsene og intervallene.

1.3 ENDRING I DEFINISJONEN AV SLAKTEGRIS

I Jordbruksavtale 2017–2018 ble det gjort en endring i definisjonen av slaktegris. Tidligere har det blitt gitt tilskudd for slaktegris med levendevekt på minst 50 kg, slaktet i løpet av året. Tilskuddet blir nå utmålt på grunnlag av antall dyr rapportert inn til Landbruksdirektoratet fra slakteriene, og der registreres slaktevekt, ikke levendevekt. Definisjonen er derfor endret fra å bruke levende vekt til å bruke slaktevekt. Den nye definisjonen er slaktegris med slaktevekt på minst 34 kg.

Det ble samtidig presisert at tilskuddet gis for slaktegriser som er slaktet i løpet av året, ikke for avlsgriser som er slaktet.

1.4 DET GIS IKKE LENGER TILSKUDD FOR GRIS SOLGT SOM LIVDYR

Det ble bestemt at det ikke lenger skal gis husdyrtilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for gris solgt som livdyr.

1.5 ENDRET SONEINDELING FOR DRIFTSTILSKUDD FOR KUMELKPRODUKSJON OG FOR SPESIALISERT STORFEKJØTTPRODUKSJON

Soneinndelingen for driftstilskudd for kumelkproduksjon og for driftstilskudd for spesialisert storfekjøttproduksjon ble endret. Det er nå sonene for arealtilskudd som benyttes. Se [kapittel 9](#) for å se hvordan inndelingen og satsene er i de ulike sonene.

1.6 DISTRIKTSTILSKUDD FOR SALAT - NY DEFINISJON OG NYE OMREGNINGSFAKTORER

Det gis distriktstilskudd for salater som er klassifisert som «salat» i tolltariffen. Det vil si salater av arten *Lactuca sativa*. Se nærmere forklaring i [kapittel 5.8.3](#)

Det ble bestemt at Landbruksdirektoratet kan fastsette omregningsfaktorer for salat. Omregningsfaktorene er endret fra tidligere år. Se [kapittel 5.8.3](#)

1.7 TILSKUDD FOR SALG AV FRUKT, BÆR OG VEKSTHUSGRØNNSAKER UTENOM GODKJENT OMSETNINGSLEDD FRA 2018

Fra søknadsåret 2018 (med utbetaling i 2019) kan man også få tilskudd for salg av frukt, bær og veksthusgrønnsaker (inkl. salat dyrket på friland) samt matpotet i Nord-Norge som ikke leveres til godkjente omsetningsledd. Det vil ikke lenger være et vilkår at man leverer produktene til en aktør som Landbruksdirektoratet har godkjent som omsetningsledd. Dette åpner for eksempel for at man kan få tilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker (inkl. salat dyrket på friland) samt matpotet i Nord-Norge som er omsatt gjennom direktesalg.

1.8 VILKÅR FOR TILSKUDD FOR DYR PÅ BEITE – BEITESONGEN 2018

Fra og med beitesesongen 2018 vil vilkår for tilskudd for dyr på beite framgå av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket. Landbruksdirektoratet er gitt fullmakt til å fastsette nærmere bestemmelser i egen forskrift om krav til beite og beiting.

Formål og regelverk

Produksjonstilskudd er en samlebetegnelse for flere tilskuddsordninger. Formålet med produksjonstilskudd er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsettinger Stortinget har trukket opp. Det er delmål for hver ordning, blant annet å styrke og jevne ut inntektene mellom ulike produksjoner, skjøtte kulturlandskapet og stimulere til beiting. Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid er en refusjonsordning som skal gi jordbruksforetak mulighet til å ta ut ferie og fritid.

Gjeldende regelverk for produksjons- og avløsertilskudd er forskrift av 19.12.2014 nr. 1817 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket og gjeldende jordbruksavtale for søknadsåret. Gjeldende jordbruksavtale er den avtalen som trer i kraft fra juli i søknadsåret.

2.1 HVEM KAN SØKE OM TILSKUDD?

Det er bare foretak som kan søke om og motta produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. For å kunne levere søknad, må foretaket være registrert i Enhetsregisteret. Informasjon om å etablere foretak finner du på www.altinn.no/no/hjelp-til-regelverk.

Ikke slett foretaket ditt før tilskuddet har blitt utbetalt

Det er viktig at du ikke sletter foretaket ditt i Enhetsregisteret før tilskuddet har blitt utbetalt. Dersom foretaket som søkte om produksjonstilskudd og/ eller avløsertilskudd er slettet før utbetaling, blir ikke tilskuddet utbetalt.

2.2 VILKÅR FOR Å FÅ TILSKUDD

Foretaket ditt må oppfylle de vilkårene som gjelder den produksjonen foretaket søker tilskudd for, for å kunne motta produksjons- og avløsertilskudd. Du finner de aktuelle bestemmelsene i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, §§ 2–6. Du plikter å sette deg inn i regelverket. For informasjon om hvordan du skal forstå bestemmelsene i forskriften, se rundskriv 2017-27, som du finner under aktuelle rundskriv på [Landbruksdirektoratets nettsider](http://Landbruksdirektoratets.nettsider).

Foretaket må drive «vanlig jordbruksproduksjon»

Foretaket ditt må drive «vanlig jordbruksproduksjon» for å kunne få tilskudd. Tilskuddene skal bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk. Driften din skal derfor holde god agronomisk standard og være forsvarlig ut fra forholdene.

Hva som er vanlig jordbruksproduksjon kan variere med produksjonstype og hvor produksjonen befinner seg. For arealtilskudd tar vurderingen utgangspunkt i om du har gjennomført de aktiviteter som regnes som vanlige for produksjonen (herunder benytter vanlige såmengder, vanlige jordarbeidingsiltak mv.).

Veiledende minstekrav for å anse produksjonen som «vanlig jordbruksproduksjon» innen melkeproduksjon, er minst halvparten av gjennomsnittsavdråten per årsku på landsbasis. Halvparten av gjennomsnittsavdråten gjelder også for melkegeit. I vurde-

ringen av hva som anses som «vanlig jordbruksproduksjon» innenfor saueproduksjon, må blant annet slaktevekten på lammene vurderes i forhold til det som er vanlig for rasen. Ligger slaktevekten vesentlig under det som er normalt for rasen, det vil si mindre enn 70 prosent av gjennomsnittet for den aktuelle rasen, er det en indikasjon på at produksjonen ikke er «vanlig».

Se nærmere omtale i kapittel 2 i rundskriv 2017-27.

Krav om disponering

Du kan søke tilskudd for husdyr foretaket disponerer på telledatoene 1. mai og 1. oktober. Foretaket disponerer husdyr når det har ansvaret for dyrene. I tilfeller hvor det er uklart hvem som oppfyller disponeringskravet, gjøres det en vurdering av hvem som kan sies å være ansvarlig for dyra. Momenter som er relevante i vurderingen av disponering er hvilket foretak som har ansvaret for føring og stell av dyrene, samt hvilket foretak som har utgiftene med og mottar inntektene fra husdyrproduksjonen. Hvem som er registrert som dyreholder i Husdyrregisteret og dyrenes øremerker er også relevant, og vil vanligvis vise hvem som oppfyller disponeringskravet. Ved salg av livdyr på telledato er det kjøper som er tilskuddsberettiget tilskudd for dyrene. Ved salg av dyr til slakt på telledato er det selger som skal ha tilskuddet. Ved midlertidig bortplassering av dyr må det vurderes om foretaket fortsatt oppfyller vilkåret om å disponere. Hvis to foretak er i driftsfellesskap, beregnes tilskudd som om foretakene disponerer de omsøkte dyrene sammen. Du kan lese mer om vilkåret i kapittel 3 i rundskriv 2017-27.

Foretak som søker om arealtilskudd må ha disponert arealene de søker om tilskudd for i vekstsesongen i søknadsåret. Hvis flere foretak har drevet det samme arealet aktivt i vekstsesongen, er det foretaket som disponerte arealet 1. august som skal føre opp arealet i søknaden. Å disponere arealet innebærer at foretaket må utføre eller administrere oppgaver som jordarbeiding, gjødsling, såing, plantevern, gjerding, høsting/ beiting og annen skjøtsel av arealet, samt salg av planteprodukter eller foredling av planteprodukter gjennom husdyr. Ved salg av planteprodukter er det relevant å legge vekt på hvilket foretak som mottar inntektene av salget. Det kan også legges vekt på hvem som bærer risikoen og utgiftene som skjøtsel av arealene medfører. Dersom utførsel og/eller administrasjon er fordelt mellom flere foretak, foretas en helhetsvurdering av hvilket foretak som står nærmest til å disponere arealene.

Du må overholde miljøvilkårene for å ha rett på arealtilskudd

Arealtilskudd søker du om i del 2 av søknaden, som har søknadsfrist 15. oktober. For å ha rett på tilskudd til areal kreves det at du ikke foretar inngrep som forringer kulturlandskapet og at du etterlater vegetasjonssoner mot vassdrag med årssikker vannføring. Du finner mer utfyllende informasjon om miljøkravene i rundskriv 2017-27 kapittel 4.

Du må ha gjødslingsplan og journal over plantevernmidler

Du må oppfylle kravene om gjødslingsplan og journal over plantevernmidler for å få fullt tilskudd. Dersom foretaket er pålagt å føre journal over plantevernmidler og/eller gjødslingsplan, skal det avkortes i tilskuddet (tilskuddet reduseres) dersom dette ikke er gjort eller dersom planen/journalen er mangelfull. Kravene til gjødslingsplan og journal over plantevernmidler omtales nærmere i [kapittel 5.11](#) og i rundskriv 2017-27 kapittel 11.

Driftsfellesskap

Foretak som reelt sett inngår i én felles virksomhet eller på annen måte oppnår skalafordeler gjennom samarbeid og søker tilskudd til samme produksjon (driftsfellesskap), skal krysse av i søknadsskjemaet for at de er i driftsfellesskap.

Avkrysning er relevant når foretakene er i driftsfellesskap i

- husdyrproduksjon
- grovfôrproduksjon
- frukt, bær og grønnsaksproduksjon (der foretakene søker om distriktstilskudd)
- matpotet i Nord-Norge (der foretakene søker om distriktstilskudd)

Foretak i driftsfellesskap får beregnet tilskudd for det samlede dyretall og areal som disponeres innenfor driftsfellesskapet. Se nærmere omtale i [kapittel 5.11.3](#) og rundskriv 2017-27 kapittel 7.

Du kan søke om dispensasjon fra enkelte av kravene

Oppfyller ikke foretaket ditt vilkårene for å motta tilskudd, kan du søke om dispensasjon. Dispensasjon kan bare gis i særlige tilfeller og for en avgrenset periode. Du kan bare få dispensasjon fra angitte bestemmelser i forskriften og enkelte av reglene i jordbruksavtalen, der jordbruksavtalen åpner for det. Det er ikke mulig å få dispensasjon fra for eksempel definisjoner, fastsatte tilskuddssatser, soner eller telledato.

Du bør sende søknaden om dispensasjon senest samtidig med søknaden om tilskudd. Søknaden sendes til kommunen, men det er fylkesmannen som behandler og avgjør dispensasjonssøknader.

Reduksjon i tilskuddet ved feilopplysninger og regelverksbrudd (avkorting)

Tilskuddet ditt kan avkortes dersom du gir en feilopplysning i søknaden eller bryter annet regelverk for jordbruksvirksomhet. Avkorting er å gjøre en reduksjon i tilskuddet som foretaket i utgangspunktet oppfylte vilkårene for å motta.

Gir du feilopplysninger i søknaden som vil kunne eller har gitt deg tilskudd du ikke har rett på, kan hele eller deler av tilskuddet bli avkortet. Dersom saken er av alvorlig karakter, kan du i tillegg bli politianmeldt.

Foretakets tilskudd skal avkortes dersom foretaket ikke fører journal over plantevernmidler eller har brutt forskrift om gjødslingsplanlegging, og kan avkortes dersom foretaket har oppgitt en feilopplysning eller har brutt annet regelverk for jordbruksvirksomhet. Det er kun overtredelser av regelverk som har tilknytning til foretakets utøvelse av jordbruksdrift som kan medføre en avkorting. Som hovedregel vil dette omfatte regelverk innenfor Landbruks- og matdepartementets myndighetsområde, som for eksempel regelverk om dyrevelferd. Men også regelverk underlagt andre departement vil kunne være relevant, typisk miljø- og forurensningsregelverk. For nærmere om avkorting ved regelverksbrudd på andre områder, kan du lese kapittel 11 i rundskriv 2017-27.

2.3 RUNDSKRIV GIR UTDYPENDE BESKRIVELSE AV REGELVERKET

På våre nettsider finner du [et rundskriv](#) som gir en utdypende forklaring på regelverket for produksjonstilskudd i jordbruket og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Rundskrivet heter «Kommentarer til reglene om produksjonstilskudd og avløsningsstilskudd i jordbruket» (rundskriv 2017-27), og forklarer reglene i forskriften. På de samme sidene finner du også rundskrivet «Saksbehandlingsrutiner ved søknad om produksjonstilskudd og avløsningsstilskudd i jordbruket» (rundskriv 2017-28). Dette rundskrivet er rettet mot saksbehandlere, men søkere kan også finne nyttig informasjon i dette rundskrivet, fordi søkere kan se hvilke retningslinjer saksbehandlerne bruker i sine vurderinger.

Hvis du har spørsmål om regelverket som du ikke finner svar på i rundskrivene eller i denne veilederen, kan du ta kontakt med kommunen din.

Viktige datoer

Det er ikke lenger mulig å levere søknad etter søknadsfristen

I nytt søknadssystem er det ikke mulig å levere søknad etter fristen og få trekk for sent levert søknad. Søknaden må leveres innen fristen, men det er mulig å gjøre endringer i innsendt søknad opptil 14 dager etter fristen. Siden dette er en ny regel, så vil det være mulig å levere søknad fram til 29. oktober i 2017. Merk at dette kun vil være mulig i 2017. Etter 29. oktober er det ikke mulig å sende inn søknad. Dersom du ikke har søkt innen fristen, vil du ikke få utbetalt tilskudd for den aktuelle søknadsomgangen.

DATO	AKTIVITET
1 MAI 2017	Telledato del 1. Søknadsskjema åpner Du kan søke om følgende tilskudd: <ul style="list-style-type: none"> • Husdyrtilskudd (unntatt bikuber) • Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon • Driftstilskudd til melkeproduksjon • Driftstilskudd til spesialisert kjøttfeproduksjon Du kan registrere dyr som gir grunnlag for <ul style="list-style-type: none"> • tilskudd for avløsning ved ferie og fritid for 2017 • tilskudd for grovfôrareal
15 MAI 2017	Søknadsfrist del 1
29 MAI 2017	Frist for å endre opplysninger i del 1 i innsendt søknad

DATO	AKTIVITET
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> 1 OKTOBER 2017 </div>	<p>Telledato del 2. Søknadsskjema åpner</p> <p>Du kan søke om følgende tilskudd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid for 2017 • Husdyrtilskudd (unntatt ammegeit og sau) • Tilskudd til økologisk areal og husdyrproduksjon • Tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser • Distriktstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker (inkl. salat på friland) samt matpotet i Nord-Norge, for kvantum levert til godkjent omsetningsledd i 2017 • Areal- og kulturlandskapstilskudd • Tilskudd for dyr på beite • Tilskudd for dyr på utmarksbeite • Driftstilskudd til melkeproduksjon • Driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon <p>Du kan registrere dyr som gir grunnlag for</p> <ul style="list-style-type: none"> • tilskudd for avløsning ved ferie og fritid for 2017 • tilskudd for grovfôrareal
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> 15 OKTOBER 2017 </div>	<p>Søknadsfrist del 2</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> 29 OKTOBER 2017 </div>	<p>Frist for å endre opplysninger i del 2 i innsendt søknad</p>
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> 10 JANUAR 2018 </div>	<p>Frist for etterregistrere følgende opplysninger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avløserutgifter for perioden 16. oktober til 31. desember • Dyr på beite som er sanket fra utmarksbeite etter 15. oktober • Livdyr av kylling og kalkun som er solgt mellom 16. oktober og 31. desember • Frukt, bær, veksthusgrønnsaker (inkl. salat på friland), samt poteter produsert i Nord-Norge, som er levert til godkjent omsetningsledd mellom 16. oktober og 31. desember
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> 21 FEBRUAR 2018 </div>	<p>Planlagt hovedutbetaling av tilskudd for søknadsåret 2017</p>

3.1 FRISTER I 2018

I 2018 vil første søknadsdel åpne 1. mars, med telledato 1. mars og søknadsfrist 15. mars. Søknaden må sendes inn innen 15. mars, men innsendte søknader kan endres til og med 29. mars.

Andre del av søknaden vil på samme måte som i 2017 åpne for registrering 1. oktober, med telledato 1. oktober og søknadsfrist 15. oktober. Søknaden må sendes inn innen 15. oktober, men innsendte søknader kan endres til og med 29. oktober.

Er alt på plass før du skal fylle ut og levere søknad?

Før du fyller ut og leverer søknaden bør du ha satt deg inn i regelverk som berører deg og din produksjon. Se rundskriv 2017-27 med kommentarer til forskrift om produksjons- og avløsertilskudd i jordbruket.

Hvis du søker for første gang anbefaler vi at du tar kontakt med kommunen i god tid før søknadsfristen. På våre nettsider kan du også lese om [hvilke ordninger og regelverk Landbruksdirektoratet forvalter](#).

I tillegg kan følgende være nyttig:

- Pass på at du har et foretak som er registrert i Enhetsregisteret, og en underenhet (virksomhet) knyttet til ditt foretak. Dette kan du søke opp selv på Brønnøysundregistrene sin nettside www.brreg.no. Vi anbefaler alle som må opprette et nytt foretak om å gjøre dette i god tid før søknadsomgangen starter.
- Søknaden om tilskudd må leveres elektronisk, og sendes via Altinn. Pass på at du har elektronisk ID som kan brukes til å logge inn via Altinn. Godkjente elektroniske ID-er er MinID, BankID, Buypass, Commfides og BankID på mobil. Pass også på at du har [tilgang til å sende inn søknad på vegne av](#) foretaket som skal søke om tilskudd.
- Er foretaket ditt knyttet til en landbrukseiendom i Landbruksregisteret? Hvis du har søkt tidligere og ikke endret driftssenterets plassering, er dette sannsynligvis i orden. Hvis du er ny søker, har flyttet driftssenter eller er usikker på om foretaket ditt er knyttet til en landbrukseiendom i Landbruksregisteret, ta kontakt med kommunen din i god tid før søknadsomgangen åpner.
- Husk at du skal søke om antall dyr du har hatt på telledato 1. oktober, samme dato som søknadsomgangen starter. Du må derfor ha oversikt over antallet på denne datoen. Hvis saksbehandler foretar en utvidet kontroll av søknaden din, må du kunne dokumentere endringer i dyretallet hvis noe annet blir funnet på kontroll.
- Driver du med melkeproduksjon, er det viktig at foretaket (organisasjonsnummeret) du bruker til å søke om produksjonstilskudd er det samme foretaket (organisasjonsnummer) som disponerer melkekvoten på telledato. Hvis du ikke har gjort endringer i foretaket det siste året, er dette mest sannsynlig i orden. Ta kontakt med Landbruksdirektoratet hvis du er usikker på om dette stemmer.
- Foretak som driver med økologisk produksjon må være tilknyttet Debios kontrollordning, eller ha søkt Debio om tilknytning, for å kunne føre opp arealer og/eller dyr som økologiske eller i karens i tilskuddssøknaden. I [Debios sin database på nett](#) kan du søke opp hvilke godkjenninger som er registrert for foretaket ditt. Ta kontakt med Debio hvis du ikke er tilknyttet Debios kontrollordning.
- Hvis du skal søke om tilskudd gjennom en underenhet til et foretak, må du ta kontakt med kommunen før du skal søke. Dette gjelder for eksempel skoler som har organisasjonsnummer som er underenheter til fylkeskommunen sitt organisasjonsnummer.
- Hvis det er noe av regelverket til produksjonstilskuddsordningen som er uklart, ta kontakt med kommunen din i god tid før søknadsomgangen åpner, for å få veiledning fra en saksbehandler.

Utfylling av del 2 av søknaden

I den følgende veiledningen finner du forklaring på hvordan du skal fylle ut søknaden om produksjonstilskudd med søknadsfrist 15. oktober (del 2). Veiledningen går kronologisk gjennom søknaden, og tar for seg søknaden seksjon for seksjon.

1. Grunnopplysninger
2. Areal – eiendommer
3. Areal – vekster
4. Antall dyr
5. Dyr på beite
6. Bevaringsverdige husdyrraser
7. Solgt grovfôr
8. Frukt, bær grønt og potet
9. Avløsning ved ferie og fritid
10. Vedlegg
11. Egenerklæringer
12. Oppsummering og send

Hvor finner du søknadsskjema?

Du finner lenke til søknadsskjema på våre nettsider www.landbruksdirektoratet.no. For å få tilgang til søknad om produksjonstilskudd er det viktig at du velger riktig aktør. Velg foretak (organisasjonsnummer) som aktør og ikke person (fødselsnummer). Dersom du velger feil, lukk nettleseren helt før du logger inn igjen.

På våre nettsider finner du også brukerveiledning for [hvordan du logger deg inn i søknadsskjemaet](#) og instruksjer for [hvordan du oppretter og sender inn søknad](#).

Søknaden skal leveres elektronisk. Det er ikke mulig å levere søknad om produksjonstilskudd eller tilskudd til avløsning ved ferie og fritid på papir.

120 Melkekyr - se definisjon: ?

- Kyrne må være i melkeproduksjon.
- Foretaket må ha disponibel melkekvote eller lokalforedlingskvote på telledato.
- Kyrne må ha kalvet i løpet av de siste 15 månedene. (Kyr av bevaringsverdig rase, som er berettiget tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser, må ha kalvet i løpet av de siste 18 månedene.)

Hjelpetekster i søknadsskjemaet

I søknadsskjemaet vil du finne hjelpetekster som gir deg veiledning om feltene du skal fylle ut. Hjelpetekstene finner du ved å klikke på de blå spørsmålstegnene.

5.1 GRUNNOPPLYSNINGER

Grunnopplysninger
Areal - eiendommer
Areal - vekster
Antall dyr
Dyr på beite

5.1.1 Om foretaket

Navn på foretaket, organisasjonsnummer, adresse, innehaver og selskapsform hentes fra Enhetsregisteret. Dersom noen av disse opplysningene er feil, må du oppdatere dette i [Enhetsregisteret hos Brønnøysundregistrene](#).

5.1.2 Driftssenter

Alle foretak må ha et driftssenter som viser foretakets geografiske plassering. Foretaket gis tilskudd etter den sone foretakets driftssenter er plassert i. For foretak med husdyrproduksjon er driftssenteret den driftsbygningen der husdyrproduksjonen foregår. For foretak som ikke har husdyrproduksjon, skal driftssenteret legges til foretakets driftsbygning. Dersom foretaket har driftsbygninger på flere landbrukseiendommer, skal driftssenteret legges til den landbrukseiendommen hvor foretaket disponerer og aktivt driver størst jordbruksareal. Foretak som bare driver honningproduksjon, skal ha driftssenter der slynge-/lagerrom er plassert.

Søknaden er forhåndsutfylt med det driftssenteret foretaket ditt er registrert med. Dersom foretaket ditt ikke er registrert med et driftssenter, vil du få opp et felt i søknaden hvor du skal oppgi hvilken landbrukseiendom driftssenteret ditt er plassert på. Kontakt kommunen etter søknaden er levert, slik at de kan registrere hvor på landbrukseiendommen driftssenteret er.

For husdyrprodusenter

For foretak med husdyrproduksjon er driftssenteret den driftsbygningen der husdyrproduksjonen foregår. Har du husdyrproduksjon i flere driftsbygninger, er driftssenteret den bygningen som står for den største andelen av foretakets omsetning fra husdyrproduksjon på årsbasis. Dersom husdyrene tilbringer tiden i flere ulike bygg, skal driftssenteret være den bygningen der dyrene er størstedelen av året. Foretak med seterdrift skal ikke sette setra som driftssenter.

Gir sone også for distriktstilskudd kjøtt og melk

Driftssenterets beliggenhet bestemmer også sonen for utbetaling av distriktstilskudd for kjøtt og melk, som foretaket får sammen med oppgjør fra slakteri og meieri. Ved å slå opp på driftssenteret ditt i [sonekartet hos Nibio](#), finner du hvilken sone du får utbetalt distriktstilskudd kjøtt og melk etter. Vær oppmerksom på at dette er andre soner enn de som gjelder i produksjonstilskuddordningen.

Du har ansvar for korrekt registrering

Du er selv ansvarlig for at forvaltningen har korrekt informasjon om hvor foretakets driftssenter ligger. I søknaden om produksjonstilskudd kan du se hvor det er registrert at driftssenteret til foretaket ligger. Hvis dette er feil, må du ta kontakt med kommunen og be dem rette opp feilen. Dette gjelder også hvis driftssenteret er markert på feil bygning i kartet. Vi anbefaler deg å melde fra skriftlig til kommunen, slik at det finnes dokumentasjon på at feilen er meldt.

Dersom driftssenteret blir flyttet, er du ansvarlig for å melde fra til kommunen.

5.1.3 Kontaktinformasjon

Du må legge inn enten e-postadresse eller mobilnummer i søknaden. Landbruksdirektoratet bruker mobilnummer/e-postadresse til å varsle deg om at du har mottatt vedtaksbrev (tilskuddsbrev) om produksjonstilskudd i «min meldingsboks» i Altinn, samt å informere om kommende søknadsomganger.

5.1.4 Kontonummer

Tilskuddet utbetales til det kontonummeret som er registrert hos Landbruksdirektoratet. I søknadsskjemaet ser du hvilket kontonummer som er registrert. Hvis du ikke har registrert et kontonummer eller hvis du har feil kontonummer registrert hos Landbruksdirektoratet, kan du endre dette via søknadsskjemaet.

Kontonummer ?

Tilskuddet blir utbetalt til kontonummeret som er registrert her. Kontonummeret er hentet fra Landbruksdirektoratets kontonummerregister.

Kontonummer *

3085-08 77352

i Dersom kontonummeret er feil, endrer du det [her](#).

Elektroniske tjenester

[Auksjon av importkvoter](#)

[Endre kontonummer elektronisk](#)

[Kjøp og leie av melkekvoter](#)

[Melding om reindrift](#)

[Prisutjevningsordningen for melk](#)

Du kan også endre kontonummer ved å gå til www.landbruksdirektoratet.no og klikke på «Endre kontonummer elektronisk», som du finner under «elektroniske tjenester».

Det nye kontonummeret vil bli synlig i søknadsskjemaet når du klikker på oppdater i nettleseren eller på «kontroller søknad» i seksjonen «Oppsummering og send». Hvis du ønsker å endre kontonummer, må du gjøre det før februar 2018 for å slippe at tilskudds-utbetalingen din blir forsinket. Du må ha registrert et kontonummer hos Landbruksdirektoratet for å kunne sende inn søknaden.

5.2 AREAL – EIENDOMMER

Grunnopplysninger

Areal - eiendommer

Areal - vekster

Antall dyr

Dyr på beite

Registrering av jordbruksareal som foretaket disponerte i vekstsesongen

I denne seksjonen oppgir du alt jordbruksareal foretaket disponerte i vekstsesongen 2017. Det gjelder både eid, forpaktet og leid areal, inklusiv eventuelt areal som er midlertidig ute av drift. Du skal ikke føre opp bortleid areal. Dersom flere foretak har drevet det samme arealet aktivt i vekstsesongen, er det foretaket som disponerte arealet 1. august som skal føre opp arealet i søknaden.

Registrer landbrukseiendommene du disponerer

Søknaden er forhåndsutfylt med de landbrukseiendommene du førte opp i produksjonstilskuddsøknaden din i fjor. Dersom du er ny søker eller du disponerer arealer som ikke er forhåndsutfylte, klikker du «Legg til landbrukseiendom» og oppgir landbrukseiendommene du disponerer ved å fylle inn landbrukseiendommens hovednummer. Hoved-

nummeret består av kommunenummer (fire siffer), gårdsnummer, bruksnummer og festenummer. Hvis eiendommen ikke har festenummer, skriver du null i dette feltet. Er du i tvil om hva hovednummeret er, må du kontakte eieren av eiendommen, eventuelt kommunen.

Slett landbrukseiendommer hvor du ikke disponerer arealer

Hvis søknaden er forhåndsutfylt med landbrukseiendommer hvor du ikke lenger disponerer arealer, må du slette eiendommen for å få sendt inn søknaden. Du sletter eiendommer ved å trykke på søppelkasse-symbolet ved siden av eiendommen.

Legg inn størrelsen på arealet du disponerer på hver av landbrukseiendommene

I seksjonen «areal – eiendommer» fører du opp hvor mange dekar av landbrukseiendommen du disponerer (inkludert arealer ute av drift). Skriv størrelsen på arealene i hele dekar, uten desimaler. Arealet skal fordeles på kategoriene fulldyrket jord, overflate-dyrket jord og innmarksbeite (se definisjoner av markslagene nederst i kapitlet):

- Hvis du legger til en ny landbrukseiendom, fyller du ut hvor mye av arealet på eiendommen du disponerer samtidig som du legger til eiendommen.
- Hvis du skal endre størrelsen på arealet du disponerer på en av landbrukseiendommene som allerede er lagt inn, kan du klikke på blyanten for å legge inn endringer.
- **Merk at i oktober 2017 må du selv legge inn hvor stort areal du disponerer på alle eiendommene selv om landbrukseiendommen er forhåndsutfyllt.**

I søknaden får du opp opplysninger om hvor stort areal av hvert markslag landbrukseiendommen er registrert med i Landbruksregisteret. Vær oppmerksom på at det du skal oppgi er hvor stort areal foretaket ditt disponerer på den aktuelle eiendommen.

Arealer som ikke skal føres opp

Du skal ikke føre opp arealer som er omdisponert til produksjon av juletrær eller pyntegrønt, til skogplanteskoler, golfbaner eller campingplasser med videre. Du skal heller ikke føre opp veigrunn og veikanter, det vil si arealstriper langs veiene som tilhører for eksempel Statens vegvesen, selv om du bruker slike arealer. Du kan likevel føre opp slikt areal på søknaden dersom du har inngått avtale med grunneier om leie/disponering av arealet, og du dyrker tilskuddsberettigede vekster der.

Arealer ute av drift

Dersom foretaket disponerer arealer som er midlertidig ute av drift, føres disse arealene opp på samme måte som andre arealer. Det vil si at du fordeler arealene som er ute av drift på markslag (fulldyrket, overflatedyrket eller innmarksbeite) på den landbrukseiendommen der arealene ligger. I seksjonen «Areal – vekster», skal arealer ute av drift føres i kode 292 – «fulldyrket og/eller overflatedyrket areal ute av drift» eller i kode 293 – «innmarksbeite ute av drift».

Definisjoner og krav til arealkategoriene

- **Fulldyrket jord:** Jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde, og som kan brukes til åkervekster eller eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying. Det er ikke noe krav om at jorda skal pløyes hvert år. Flerårig eng eller beite på fulldyrket jord føres som fulldyrket eng til slått og beite. Grønngjødslingsarealer føres som fulldyrket areal.
- **Overflatedyrket jord:** Jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig.
- **Innmarksbeite:** Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålende urter.

Ved arealberegning av innmarksbeite skal innslag av ikke-jordbruksareal som fjell, sumper, dammer og skog som per enhet er større enn ett dekar, trekkes fra. Arealene blir beregnet i horisontalplanet. Målinger og arealklassifikasjonen følger for øvrig prinsippene som ligger til grunn for vår nasjonale standard for kartdata.

5.3 AREAL – VEKSTER

Grunnopplysninger

Areal - eiendommer

Areal - vekster

Antall dyr

Dyr på beite

Mens du i forrige seksjon oppga hvilke landbrukseiendommer du disponerer jordbruksareal på og antall dekar areal av hvert markslag, skal du i denne seksjonen oppgi hvilke vekster som er produsert på jordbruksarealet foretaket ditt disponerte. Du skal føre opp hvor mange dekar du har hatt av de ulike vekstene (kodene) i søknaden. Foretak som disponerer areal i flere soner må oppgi hvor mange dekar de har hatt av ulike vekster i de ulike sonene. I de tilfeller der det er to kulturer på samme areal i samme vekstsesong, må du velge hvilken vekst (kode) du ønsker å føre på skjemaet. I søknaden ser du også opplysningene fra fjorårets produksjonstilskuddsøknad.

I søknaden kontrolleres det at det er samsvar mellom hvor mange dekar du fører opp at du disponerer av ulike markslag og hvor mange dekar du fører opp at du har produsert

av ulike vekster. Hvis du eksempelvis fører opp i seksjonen «Areal – eiendommer» at du har disponert 10 dekar overflatedyrket jord og 10 dekar fulldyrket jord, får du et varsel i søknaden hvis du fører opp mer enn 10 dekar overflatedyrket eng (kode 211). [På nettsidene våre finner du en oversikt over hvilke vekster som er koblet til hvilke markslag.](#)

Jordbruksareal ute av drift oppgis i egne koder, jf. [kapittel 5.2](#).

5.3.1 Krav om disponering og aktiv drift

Foretak kan søke om tilskudd for arealer som foretaket disponerer og driver aktivt i vekstsesongen. Det er også et krav at foretaket som søker driver «vanlig jordbruksproduksjon». For mer informasjon om vanlig jordbruksproduksjon, se [kapittel 2.2](#).

Foretaket må disponere arealene i vekstsesongen

Foretaket må disponere de omsøkte arealene i vekstsesongen for å kunne motta areal- og kulturlandskapstilskudd. Kravet til å disponere arealene må sees i sammenheng med vilkåret om at foretaket må drive arealene aktivt. Hvem som utfører eller administrerer driften av arealene, knytter seg til «disponeringskravet». Mens hvordan oppgavene utføres, knytter seg til kravet om aktiv drift.

Å disponere arealet innebærer at foretaket må utføre eller administrere oppgaver som jordarbeiding, gjødsling, såing, plantevern, gjerding, høsting/ beiting og annen skjøtsel av arealet, samt salg av planteprodukter eller foredling av planteprodukter gjennom husdyr. Ved salg av planteprodukter er det relevant å legge vekt på hvilket foretak som mottar inntektene av salget. Det kan også legges vekt på hvem som bærer risikoen og utgiftene som skjøtsel av arealene medfører. Dersom utførsel og/eller administrasjon er fordelt mellom flere foretak, foretas en helhetsvurdering av hvilket foretak som står nærmest til å disponere arealene.

Arealene må drives aktivt

Vilkåret om at arealene må drives aktivt innebærer bl.a. at det må være utført nødvendig jordarbeiding, såing/planting, gjødsling og høsting av arealet. Hvor ofte dette må utføres vil avhenge av vekstgruppe. Ved produksjon av ettårige vekster, må foretaket utføre jordarbeiding, såing/planting og nødvendige tiltak gjennom vekstsesongen med sikte på å omsette avlingen etter vekstsesongen. Når det gjelder grovførvekster og andre flerårige planter, må nødvendig jordarbeiding, høsting eller avbeiting være utført innenfor normale intervaller.

Veksten må være etablert så tidlig at den normalt kan høstes/beites samme år. Unntak fra dette gjelder for vekster/driftsmåter som ikke innebærer høsting/beiting, som økologiske arealer som er brakklagt for å bekjempe ugress, grønngjødslingsarealer som er økologiske eller i 2. års karens og arealer med vekster som normalt ikke gir avling første år eller de første årene, slik som nyplanta frukt- eller bærfelt.

I tilfeller der flere enn ett foretak har drevet arealene aktivt i løpet av vekstsesongen, er det foretaket som disponerte arealene 1. august som kan søke om tilskudd for arealene.

5.3.2 Arealer det ikke blir gitt tilskudd for

Restarealer av fulldyrket og overflatedyrket jord som er under ett dekar, eller som ikke faller inn under de definerte vekstgruppene blir det ikke gitt produksjonstilskudd for. Arealer under ett dekar føres i kode 294 – «Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd» i søknadsskjemaet.

Hvis du ikke får tilskudd på grunn av brudd på miljøkravene ([kapittel 2.2](#)), må du føre opp arealene som «areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd» (kode 294). Det blir heller ikke gitt produksjonstilskudd for areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag og lignende. Slike arealer kan få tilskudd over regionale miljøprogram (RMP). Mer informasjon om RMP finner du på våre nettsider under [Miljø og økologisk/Regionalt miljøtilskudd](#), eller ved å ta kontakt med kommunen.

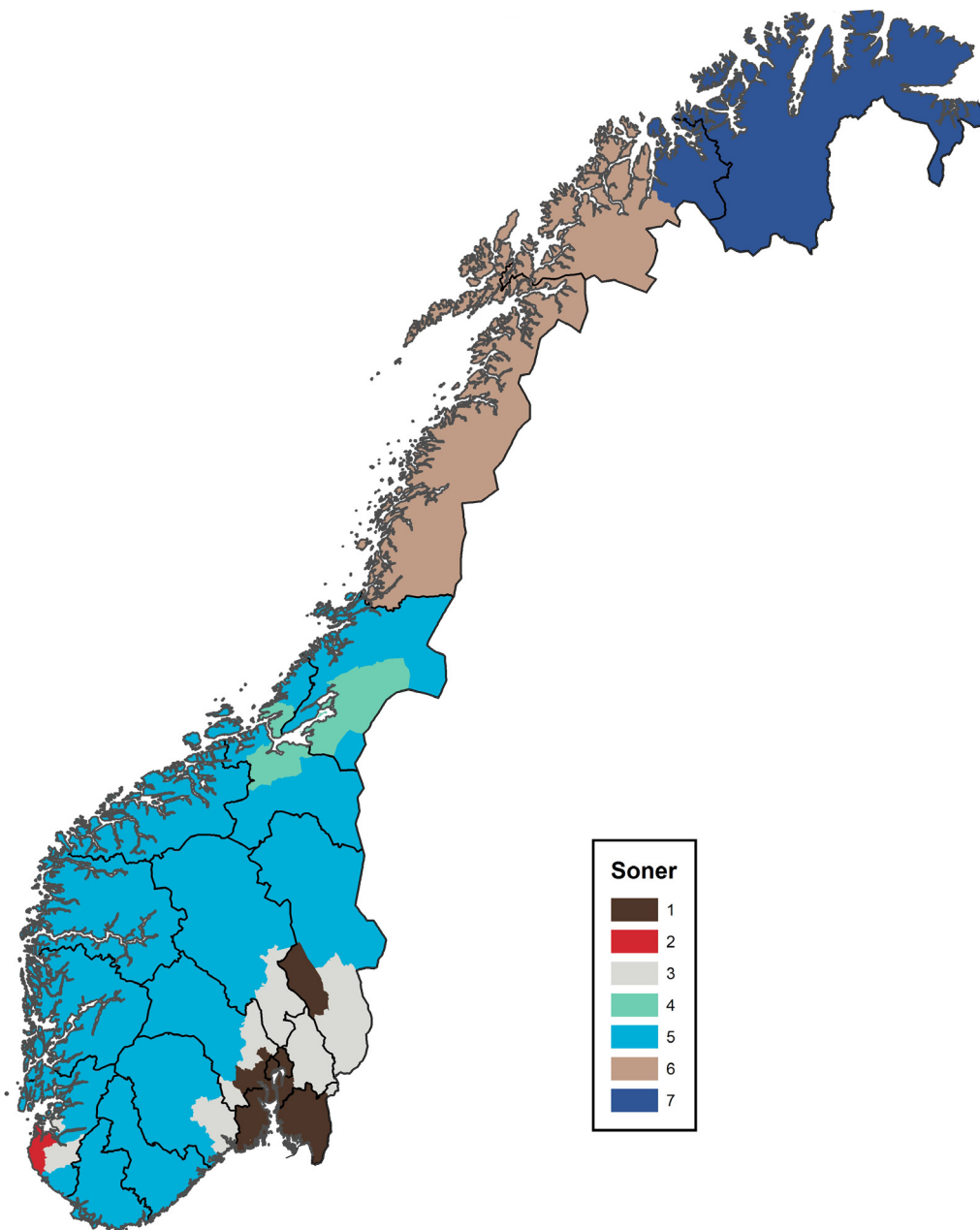
Mattilsynet kan gi pålegg om sanering hvis de påviser farlige planteskadegjørere. Det gis vanligvis erstatning for saneringskostnadene. I erstatningsåret gis det ikke produksjonstilskudd for arealer som omfattes av pålegg om sanering.

5.3.3 Soner for arealltilskudd

Landet er inndelt i tilskuddssoner. Dette er fordi størrelsen på arealltilskuddet varierer etter hvilken sone arealet er lokalisert i. Har du arealer i flere soner, skal du fordele arealet med de ulike vekstene til den sonen arealet ligger i. I søknadsskjemaet får du forhåndsutfylt soner for hver av vekstene ut ifra plasseringen til arealene du har oppgitt at du disponerer. Kartet og tabellen på neste side viser hvor de ulike sonene i landet befinner seg.

Soner for arealltilskudd

Sone	Område	Kommuner
1	Østfold	Alle kommuner unntatt Rømskog
	Akershus/Oslo	Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård, Bærum, Asker, Oslo
	Hedmark	Hamar, Ringsaker, Løten, Stange
	Buskerud	Drammen, Hole, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Lier, Røyken, Hurum
	Vestfold	
2	Rogaland	Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg
3	Østfold	Rømskog
	Akershus	Resten av Akershus
	Hedmark	Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Elverum
	Oppland	Lillehammer, Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Jevnaker, Lunner, Gran, Søndre Land
	Buskerud	Kongsberg, Ringerike, Modum
	Telemark	Porsgrunn, Skien, Siljan, Bamble, Sauherad, Bø, Nome
	Rogaland	Strand, Bjerkreim, Gjesdal
4	Sør-Trøndelag	Trondheim, Ørland, Rissa, Bjugn, Meldal, Orkdal, Melhus, Skaun, Klæbu, Malvik
	Nord-Trøndelag	Steinkjer, Stjørdal, Frosta, Levanger, Verdal, Inderøy unntatt tidligere Mosvik, Snåsa
5	Hedmark	Resten av Hedmark
	Oppland	Resten av Oppland
	Buskerud	Resten av Buskerud
	Telemark	Resten av Telemark
	Aust-Agder	
	Vest-Agder	
	Rogaland	Hele fylket unntatt kommunene Sandnes, Stavanger, Hå, Klepp, Time, Sola, Randaberg, Strand, Bjerkreim og Gjesdal
	Hordaland	
	Sogn og Fjordane	
	Møre og Romsdal	
Sør-Trøndelag	Resten av Sør-Trøndelag	
Nord-Trøndelag	Resten av Nord-Trøndelag	
6	Nordland	
	Troms	Hele fylket unntatt kommunene Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen
7	Troms	Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvæangen
	Finnmark	

5.3.4 Forklaring på koder i søknaden

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Grovfôr	210	Fulldyrket eng	Fulldyrket jord med eng til slått og/ eller beite. For definisjon av fulldyrket jord, se kapittel 5.2
	211	Overflatedyrket eng	Overflatedyrket jord med eng til slått og/ eller beite. For definisjon av overflatedyrket jord, se kapittel 5.2
	212	Innmarksbeite	Innmarksbeite av som beites av grovfôrdyr som er disponert av foretaket. I tillegg kan foretak som leier ut beiterett til sports- og hobbyhester, føre innmarksbeite i denne koden. Innmarksbeitearealer som ikke oppfyller disse betingelsene føres i kode 293. For definisjon av innmarksbeite, se kapittel 5.2
	213	Andre grovfôrvekster til fôr	Nepe, kålrot til fôr, fôrbete, raigras, fôrraps, fôrmargkål, grønnfôrnepe og eventuelle andre grønnfôr- og silovekster, inkludert umodent korn og umodne erter der hele planten høstes til fôr.

Beregning av grovfôrareal man maksimalt får tilskudd for

Tilskudd til grovfôrareal blir avgrenset på grunnlag av dyretall og salg av grovfôr. Hovedregelen for beregningen med grunnlag i dyretall er at gjennomsnittet av antall dyr du disponerte på telledato 1.5. og 1.10. legges til grunn for grovfôravgrensningen.

Unntak fra hovedregelen:

- For hester i pensjon i beitesesongen legger man til grunn antall dyr som gikk på innmark i beitesesongen.
- For sau og ammegeit er det antall dyr foretaket disponerer ved telledato 1. mai, som legges til grunn.
- For økologisk slaktegris er det antall dyr slaktet inneværende kalenderår som legges til grunn.

For salg av grovfôr er det grovfôr solgt i perioden 1.7.2016 – 30.6.2017 som legges til grunn.

Har du startet opp eller utvidet produksjon av grovfôr for salg denne sesongen, eller startet opp med eller utvidet husdyrproduksjonen etter telledato, kan kommunen beregne tilskuddsberettiget areal på grunnlag av solgt fôr i perioden 1.7.2017 – 31.3.2018 og/eller innkjøpte dyr etter telledato. I slike tilfeller må du så snart som mulig informere kommunen om antall dyr som er kjøpt inn/ mengde solgt grovfôr. Dersom det tar lang tid før kommunen får informasjon, vil det forsinke tilskuddsutbetalingen. Du må kunne dokumentere innkjøp av dyr eller salg av grovfôr dersom kommunen ber om det.

Dersom du leier ut beiterett for sports- og hobbyhester, må du sende den skriftlige avtalen om beiting som vedlegg til søknaden for at du skal motta tilskudd til innmarksbeite og beitetilskudd for dyrene. Tilsvarende gjelder foretak som har hester i pensjon i vinterhalvåret.

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Korn og annet frø til modning	240	Vårhvet	Hvete sådd om våren inneværende søknadsår
	247	Høsthvete	Høsthvete som er høstet inneværende vekstsesong
	238	Rug og rughvete	Rug og rughvete som er høstet inneværende vekstsesong.
	242	Bygg	
	243	Havre	
	237	Oljevekster	Planter som dyrkes primært for sitt innhold av olje i frø og frukter. For eksempel raps, rybs og oljelin.
	245	Erter og bønner til konserverindustri (høstet før modning)	Erter og bønner til konservering, høstet før modning. For eksempel til bruk i grønnsaksblandinger o.l. Høstes i hovedsak med spesialmaskiner.
	235	Engfrø og annen såfrøproduksjon	Engfrø og ev. annet frø som skal brukes som såfrø, for eksempel såfrø til kløver. Høstes modne. I denne koden fører du ikke såfrø til korn, belgvekster, poteter og oljevekster.
	236	Erter, bønner og andre belgvekster til modning	Erter, bønner og andre belgvekster som brukes til fôrproduksjon. Her høstes frøet, i hovedsak med skurtresker.
	239	Korn til krossing	Alt kornareal som er planlagt krosset, uansett kornart. Korn til krossing treskes før det er modent. Deretter krosses/valses det, før det ensileres til fôr.
231	Annet korn og frø som er berettiget tilskudd	Korn og frø til modning som ikke skal føres i andre koder, men som er berettiget tilskudd. For eksempel quinoa og bokhvete.	

Blandinger av vekster av korn og annet frø til modning (kode 231–247) skal føres under den koden som utgjør den største delen av blandingen.

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Frukt-, bær-, og planteskoleareal og blomster	<i>Mellomkulturer i forbindelse med frukt dyrking skal ikke føres opp i søknaden. Arealer med nyplanta frukt- eller bærfelt kan føres opp.</i>		
	272	Epler	
	273	Pærer	
	274	Plommer	
	271	Moreller og kirsebær	
	280	Jordbær	
	282	Andre bærarter	Dette omfatter bringebær, solbær, rips, stikkelsbær og ev. andre bærarter for kommersiell dyrking på innmarksareal.
	283	Andre fruktarter	Dette omfatter druer, nyper og ev. andre fruktarter for kommersiell dyrking på innmarksareal.
	285	Planteskoleareal og blomsterdyrking på friland	

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Grønnsaker og poteter	264	Grønnsaker på friland, inkl. matkålrot og urter	Alle typer grønnsaker som dyrkes på friland, inklusive belgvekster som dyrkes som grønnsak, for eksempel sukkererter og bønner. Urter er krydderurter og medisinske urter til kommersiell bruk.
	230	Poteter	

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Annet areal i drift	223	Grønngjødsling	Som grønngjødslingsareal regnes arealer der det dyrkes grovfôr- og/eller grønngjødslingsvekster, og der alt plantemateriale slås og brukes til grønngjødsling. Plantematerialet skal ikke brukes til fôr eller beite. Dersom grønngjødslingen ikke pløyes ned før vinteren, kan arealet likevel beites fra 1. september. Dersom arealet høstes eller beites før 1. september, skal det føres opp som grovfôr i kode 213.
	290	Brakka areal	Areal der det ikke tas avling i søknadsåret (brakket), for eksempel for å bekjempe ugras, eller nydyrket areal.
	294	Areal i drift, men ikke berettiget produksjonstilskudd	Her føres: Areal med vekster som ikke gir rett på tilskudd. Dette gjelder for eksempel dyrking av ferdigplen for salg. – Areal med vekster som gir rett på tilskudd, men der arealet per vekst er mindre enn 1 daa for hver vekst. For eksempel kan 0,6 dekar potet, 0,4 dekar gulrot og 0,3 dekar jordbær, føres som 1 dekar i denne koden. – Areal der ett eller begge miljøkravene i forskriften er brutt. Det vil si at det er gjort inngrep i kulturlandskapet eller at det ikke er etablert vegetasjonssone mot vassdrag. – Areal til fangdammer, kantsoner mot vassdrag og lignende. Slike arealer kan gis tilskudd over regionale miljøprogram (RMP).

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Jordbruksareal ute av drift	292	Fulldyrket og/eller overflatedyrket, ute av drift	Fulldyrket og overflatedyrket areal som er midlertidig ute av drift føres i denne koden.
	293	Innmarksbeite, ute av drift	Innmarksbeiteareal som er midlertidig ute av drift føres i denne koden. Foretak som har innmarksbeiteareal, men ikke har egne grovfôrdyr eller skriftlig avtale om beite for hester, fører innmarksbeitearealet i denne koden.

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Veksthus og drivbenker	251	Veksthus og drivbenker per 1.8.2017, som var oppvarmet per 1.3.2017	Arealet oppgis i dekar.
	250	Andre veksthus og drivbenker pr. 1.8.2017	Arealet oppgis i dekar.

Vekstgruppe	Kode	Type areal	Ytterligere beskrivelse
Økologisk areal			<i>Når du søker om tilskudd for økologiske arealer, skal du føre opp arealene både i de generelle arealkodene (kode 210–290) og i kodene for økologisk areal (kode 852–875) i samsvar med karenstatus/økologisk status ved høsting. Arealene i kode 852–875 kan ikke være større enn tilsvarende areal fordelt på vekster i kodene 210–290. Driften av arealene må ha vært i samsvar med økologiforskriften. Det er resultatet av Debios revisjon samme år som er avgjørende for om driften av arealene oppfyller vilkårene for økologisk areal eller karenareal i vekstsesongen.</i>
			<i>Dersom en eller flere produksjoner som du har ført opp som økologiske ikke blir godkjent av Debio, må du melde fra så snart som mulig til kommunen.</i>
	855	Korn til modning og krossing, økologisk samt 2. års karen	Kornareal med vekster ført opp i kode 236-247 (frøproduksjon, korn, oljevekster, erter og bønner, samt korn til krossing).
	861	Poteter, økologisk areal samt 2. års karen	Potetareal med vekster ført opp i kode 230 (potet).
	863	Frukt og bær, økologisk areal samt 2. og 3. års karen	Frukt- og bærareal ved vekster ført opp i kode 271-285 (frukt og bær).
	864	Grønnsaker, økologisk areal samt 2. års karen	Grønnsaksareal med vekster ført opp i kode 264 (grønnsaker).
	870	Grovfôrareal (unntatt innmarksbeite), økologisk areal samt 2. års karen	Grovfôrareal med vekster ført opp i kode 210, 211, 213. Før også opp arealer i kode 290 som er økologisk eller i 2. års karen dersom brakking skjer for å bekjempe ugras.
	871	Innmarksbeite, økologisk areal	Innmarksbeiteareal med vekster i kode 212.
	852	Grønngjødsling, 2. års karen	Grønngjødslingsareal er beskrevet i kode 223. Beskrivelsen i avsnittene etter tabellen forklarer hvor mye areal med grønngjødsling du kan føre opp.
	875	Grønngjødsling, økologisk areal	Grønngjødslingsareal er beskrevet i kode 223. Beskrivelsen i avsnittene etter tabellen forklarer hvor mye areal med grønngjødsling du kan føre opp.

Tilskudd for økologisk grønngjødslingsareal og grønngjødslingsareal i 2. karenår

Det gis kulturlandskapstilskudd og økologisk arealtilskudd til grønngjødsling av økologiske arealer og arealer i 2. års karen, men det er begrensninger for hvor stort areal det gis tilskudd for.

Når du fører opp økologisk areal med grønngjødsling, kan du maksimalt føre opp så mye areal som du kan få tilskudd for.

Det gis tilskudd for grønngjødslingsareal i 2. års karen (kode 852), med følgende begrensning: Maksimalt halvparten så stort areal som sum areal (også konvensjonelt) av korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær.

Det gis tilskudd for økologisk grønngjødslingsareal (kode 875), med følgende begrensning: Maksimalt halvparten så stort areal som sum økologisk areal av korn, potet, grønnsaker, frukt eller bær.

Selv om foretaket ditt disponerer et større grønngjødslingsareal enn dette, skal du ikke føre opp mer enn du kan få tilskudd for i søknaden. Fylkesmannen kan etter søknad gi dispensasjon til at en større andel av arealet er grønngjødsling av hensyn til et hensiktsmessig vekstskifte, men det skal ikke gis tilskudd til grønngjødsling av samme areal oftere enn hvert 3. år. Dersom det gis dispensasjon, kan fylkesmannen sette krav om at arealene drives økologisk og innenfor disse vekstgruppene i en gitt periode.

5.3.5 Om kulturlandskapstilskudd

I tillegg til arealtilskudd kan du få kulturlandskapstilskudd for areal med disse vekstene:

- Grovfôr
- Korn
- Potet
- Grønnsaker
- Frukt
- Bær

Man får også kulturlandskapstilskudd for økologisk areal med grønn gjødsling og areal i 2. års karens med grønn gjødsling. Kulturlandskapstilskuddet beregnes ut opplysningene som er oppgitt i seksjonen «Areal – vekster», og er ikke noe du skal føre opp spesifikt i søknaden.

5.4 ANTALL DYR

Areal - eiendommer
Areal - vekster
Antall dyr
Dyr på beite

Du kan søke om tilskudd for dyr som du disponerer på telledato 1. oktober. Du disponerer husdyr når du har det formelle og daglige ansvaret for dyrene, og selger dyr eller husdyrprodukter. Inntektene fra produksjonen må gå til foretaket ditt.

Ved saksbehandling av søknaden har saksbehandler tilgang på opplysninger om storfe som er registrert i Husdyrregisteret, herunder antall storfe foretaket er registrert med og kalvingsregistrering.

5.4.1 Krav om vanlig jordbruksproduksjon

Dyrene du fører opp må oppfylle kravet til vanlig jordbruksproduksjon, se [kapittel 2.2](#) og rundskriv 2017-27. Der er det forklart hva som regnes som vanlig jordbruksproduksjon for ulike dyreslag, blant annet for melkekyr, ammekyr, sau og melkegeit.

5.4.2 Registrering av antall disponerte dyr i søknadsskjema

I søknadsskjemaet legger du inn antall dyr du har disponert på telledato. Du legger inn antall dyr du disponerer 1. mai, når du sender inn del 1 av søknaden, og så legger du inn antall dyr du disponerer 1. oktober når du sender inn del 2 av søknaden. Du kan ikke legge inn dyr som du ikke disponerer på telledato (for eksempel dyr som er slaktet/solgt), med unntak av ved de kodene hvor det står at du skal oppgi antall dyr som er solgt i løpet av året. Les mer om hva det vil si å disponere dyrene under [kapittel 2.2](#).

Storfe		Antall dyr			
Kode	Beskrivelse	2016		2017	
		2016	2016	01.05.2017	01.10.2017
120	Melkekyr - se definisjon her: ?				
121	Ammekyr - se definisjon her: ?				10
118	Herav kyr av minst 50% kjøttferase ?				
119	Øvrig storfe - se definisjon her: ?				10

5.4.3 Forklaring på koder i søknaden

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Hester	115 og 116	Hester under 3 år (115) og hester over 3 år (116)	Hester som foretaket holder i pensjon i vinterhalvåret mot godtgjørelse regnes som disponert av foretaket når foretaket har ansvaret for stellet av hestene. Skriftlig avtale med eieren skal legges ved søknaden. Hester som oppstalles hos foretaket, men der eieren har det daglige ansvaret for hestene, regnes ikke som hester i pensjon i vinterhalvåret.
	193	Hester i pensjon i beitesesongen.	Antall hester som gikk på innmark i beitesesongen. Skriftlig avtale skal legges ved søknaden. Du kan laste opp avtalen i seksjonen «Vedlegg».

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Storfe	120	Melkekyr	Kyr som er i melkeproduksjon hos foretak som enten har disponibel melkevot eller lokalforedlingskvot, og som har kalvet i løpet av de siste 15 månedene (18 måneder for kyr av bevaringsverdig rase ¹ som er berettiget tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser).
	121	Ammekyr	Kyr som ikke er melkekyr (se forklaring til kode 120), og som har kalvet i løpet av de siste 15 måneder (18 måneder for kyr av bevaringsverdig rase ¹ som er berettiget tilskudd for bevaringsverdige husdyrraser).
	118	Ammekyr av minst 50 % kjøttferase	Ammekyr av minst 50 prosent av kjøttferasene Hereford, Charolais, Aberdeen Angus, Limousin, Kjøttsimmental, Blonde d'Aquitaine, Highland Cattle, Dexter, Piemontese, Galloway, Salers eller Wagyu. Hvis et foretak både har ammekyr (kode 121) og melkekyr (kode 120), mottar foretaket kun husdyrtilskudd og driftstilskudd til spesialisert storfekjøttproduksjon for ammekyrne som er av minst 50 prosent kjøttferase (kode 118).
	119	Øvrige storfe	Storfe som ikke er melkeku (kode 120) eller ammeku (kode 121) dvs. kalver, ungoxser, okser, kviger og kyr som ikke har kalvet siste 15 måneder. Her føres også kyr som har kalvet i løpet av de siste 15 måneder, men som ikke oppfyller kravet til vanlig jordbruksproduksjon.

Kalvingskrav for melkekyr og ammekyr

For å få tilskudd for melkeku (kode 120) eller ammeku (kode 121) må kyrne du disponerer på telledato ha kalvet minst én gang i løpet av de siste 15 månedene (18 måneder for kyr av bevaringsverdig rase). Dødfødsel skal regnes som kalving, men kasting skal ikke regnes som kalving. Disse begrepene brukes av Kukontrollen, og defineres slik:

- Dødfødsel: kalving 20 dager før ventet kalving eller senere og kalven er død, eller hvis kalven dør innen 24 timer etter kalving
- Kasting: dødfødsel tidligere enn 20 dager før ventet kalving.

Kyr du disponerer på telledato som ikke har kalvet minst én gang i løpet av de siste 15 eller 18 månedene skal registreres som øvrige storfe (kode 119).

Krav om å ha melkevot på telledato (melkekyr)

For å få husdyrtilskudd for melkekyr og driftstilskudd for kumelkproduksjon må foretaket ha melkevot på telledato. Foretaket (organisasjonsnummeret) du bruker til å søke om produksjonstilskudd må være det samme foretaket (organisasjonsnummer) som disponerer melkevoten på telledato.

¹ Kyr av bevaringsverdig rase registrert i Kuregisteret ved Norsk genressurscenter.

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Sauer	145	Søyer født i fjor eller tidligere	Søyer født i fjor eller tidligere skal bare registreres i mai. Både vinterføra og utegangersøyer skal føres i denne koden. Du skal ikke føre opp melkesau i denne koden.
	146	Værer født i fjor eller tidligere	Værer født i fjor eller tidligere skal bare registreres i mai. Både vinterføra værer og utegangerværer skal føres i denne koden.
	139	Melkesau	Sauer født i fjor eller tidligere og som er i melkeproduksjon hvor melken nyttes som råstoff ved lokal foredling. Foretaket må kunne dokumentere at melka nyttes som råstoff ved lokal foredling.
	138	Lam født i år	Skal ikke registreres i oktober.

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Geiter	140	Melkegeiter	Geiter som har kjeet og som er i melkeproduksjon hos foretak som enten har disponibel kvote eller lokalforedlingskvote.
	142	Ammegeiter	Geiter som har kjeet minst en gang og som ikke er melkegeiter (se forklaring til kode 140).
	144	Bukker og ungdyr, medregnet kje	Alle andre geiter enn de som føres under kode 140 eller 142. Dvs. kje, bukker og ungdyr som ikke har kjeet.

Krav om å ha melkekvote på telledato (melkegeiter)

For å få husdyrtilskudd for melkegeiter og driftstilskudd for geitemelkproduksjon må foretaket ha melkekvote på telledato. Foretaket (organisasjonsnummeret) du bruker til å søke om produksjonstilskudd må være det samme foretaket (organisasjonsnummer) som disponerer melkeknoten på telledato.

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Griser	<i>Dyr i denne gruppen inkluderer både griser, villsvin og villsvinkrysninger.</i>		
	155	Avlspurker	Avlspurker som har fått minst ett kull.
	156	Råner	Råner som er satt inn i avl.
	158	Ungpurker	Ungpurker bestemt for avl. Purka må enten være eldre enn 15 uker, eller ha en levendevekt på minst 50 kg.
	159	Ungråner	Ungråner bestemt for avl. Rånen må enten være eldre enn 15 uker, eller ha en levendevekt på minst 50 kg.
	154	Smågriser	Smågriser med levendevekt under 20 kg eller alder inntil 8 uker.
	157	Slaktegriser	Slaktegriser, levendevekt minst 20 kg. Griser påsatt til avlsdyr, levendevekt 20-50 kg

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Fjørfe	160	Verpehøner	Verpehøner, 20 uker og eldre. Ved opphold mellom to innsett for verpehøner på telledato, kan antall høner ved forrige telledato føres i kode 160. Dette gjelder både for foretak med konsumeggproduksjon og for foretak med rugeeggproduksjon. Foretaket må ha kontrakt om kjøp av nye høner, og oppholdsperioden kan maksimalt være 12 uker. Oppholdsperioden regnes fra slaktning til høner i nytt kull er 20 uker gamle. Ved overproduksjon av egg kan det iverksettes førtidsslaktning av høns. Når førtidsslaktningen gjennomføres etter vedtak fattet av Omsetningsrådet, kan det for produksjon som omfattes av markedsregulering gis tilskudd for høns selv om oppholdsperioden mellom to innsett blir lenger enn 12 uker.
	168	Avlsdyr av ender, kalkuner og gjess	
	175	Livkyllinger	
	176	Slaktekyllinger	
	174	Ender, kalkuner og gjess for slakt	

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Pelsdyr	170	Minktisper	
	171	Revetisper	

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Andre husdyr	178	Hjort, 1 år og eldre	I oppdrett for kjøttproduksjon og som går i inngjerdet hegn.
	179	Hjort, under 1 år	I oppdrett for kjøttproduksjon og som går i inngjerdet hegn.
	180	Kaniner som brukes i kjøtt- eller ullproduksjon	Hunndyr som har født minst ett kull og brukes i kjøtt- eller ullproduksjon
	183	Struts	
	192	Esel	
	194	Bifolk	Overvintringsdyktige bifolk (dronning med bier). Inntil to bifolk per bikube
	196	Lama	
	197	Alpakka	

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Økologiske dyr			Når du søker om tilskudd for økologiske husdyr, skal du føre opp husdyrene både i de generelle kodene for husdyr (kode 115-197) og i kodene for økologiske husdyr (kode 801-833). For husdyr som føres i kode 801-833 må produksjonen være i samsvar med økologiforskriften. Det er resultatet av Debios revisjon som er avgjørende for om driften på telledato oppfyller vilkårene for karens/økologisk drift. Dersom en eller flere produksjoner som du har ført opp som økologiske ikke blir godkjent av Debio, må du melde fra så snart som mulig til kommunen.
	801	Økologiske melkekyr	Økologiske melkekyr og melkekyr i karens, ført opp i kode 120 (melkekyr).
	802	Økologiske ammekyr	Økologiske ammekyr og ammekyr i karens, ført opp i kode 121 (ammekyr).
	803	Økologiske øvrige storfe	Økologiske storfe og storfe i karens, ført opp i kode 119 (øvrige storfe).
	830	Økologiske avlsgriser	Økologiske avlsgriser og avlsgriser i karens, ført opp i kode 155 og 156 (avlspurker og avlsråner).
	810	Økologiske melkegeiter	Økologiske melkegeiter og melkegeiter i karens, ført opp i kode 140 (melkegeiter).
	841	Økologiske verpehøner	Økologiske verpehøner og verpehøner i karens, ført opp i kode 160 (verpehøner).
	811	Økologiske ammegeiter	Økologiske ammegeiter og ammegeiter i karens, ført opp i kode 142 (ammegeiter).
	821	Økologiske sauer født i fjor eller tidligere	Økologiske sauer født i fjor eller tidligere og tilsvarende sauer i karens, ført opp i kode 145, 146 og 139 (søyer, værer og melkesauer). Antallet skal bare registreres i mai.

Dyregruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Livdyr solgt i søknadsåret (kyllinger, kalkuner)	181	Griser solgt som livdyr, vekt minst 50 kg	Ikke åpent for registrering i denne koden. Som følge av jordbruksoppgjøret 2017 gis det ikke lenger tilskudd for griser solgt som livdyr.
	833	Økologiske griser solgt som livdyr	Ikke åpent for registrering i denne koden. Som følge av jordbruksoppgjøret 2017 gis det ikke lenger tilskudd for griser solgt som livdyr.
	185	Kyllinger og kalkuner solgt som livdyr	Livkyllinger er kyllinger solgt som livdyr i søknadsåret. Gjelder ikke kyllinger som blir solgt fra klekkeri til slaktekyllingprodusenter. Livkalkuner er kalkuner på inntil 28 uker, solgt som livdyr.

5.4.4 Søke om tilskudd for slakta griser, kyllinger, gjess, kalkuner og ender

Nederst i seksjonen «antall dyr» kan du krysse av for om du ønsker å søke på tilskudd for slaktede kyllinger, gjess, kalkuner, ender og slaktegris (med slaktevekt minst 34 kg) som er innrapportert fra slakteriene til Landbruksdirektoratet.

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid beregnes på grunnlag av de slakteopplysningene som er rapportert inn av slakteriene. Landbruksdirektoratet bruker følgende slakteleveranser fra hele søknadsåret i beregningene:

- Gjess, kalkuner og ender.
- Slaktegriser og slaktekyllinger. Det er ulike satser for konvensjonelle og økologiske slaktegriser og slaktekyllinger, men både antall slakta konvensjonelle og antall slakta økologiske dyr hentes fra slakteopplysningene hos Landbruksdirektoratet.

I søknaden vil du se hva ditt foreløpig beregnede tilskudd er. Dette beregnes ut ifra slakteleveransene som er registrert på det tidspunktet du sender inn søknad. Når du får utbetalt tilskudd, vil dette beregnes ut ifra det totale antallet slakteriene har rapportert at foretaket har slaktet i søknadsåret.

Du er ansvarlig for at opplysningene om slakt på vedtaksbrevet stemmer. Hvis du oppdager at det er gitt tilskudd for flere dyr enn hva som faktisk er levert til slakt, skal du ta kontakt med kommunen. Det feilutbetalte tilskuddet vil da bli krevd tilbake. Hvis du har fått mindre i tilskudd enn hva som faktisk er levert til slakt, kan du klage på vedtaket og dokumentere hva det riktige antallet er. Klagen sendes til kommunen.

5.5 DYR PÅ BEITE

Areal - vekster
Antall dyr
Dyr på beite
Bevaringsverdige husdyrraser
Solgt grovfôr

Du kan søke om tilskudd for dyr som har beitet i minst 12 (sone 5-7) eller 16 uker (sone 1-4). Se soneoversikt i [kapittel 5.3.3](#). Du kan også søke om tilskudd for dyr som har beitet i utmark i minst 5 uker. Hvis du har hatt dyr som både har vært på beite i 12/16 uker, og som har vært 5 uker på utmarksbeite som en del av de 12/16 ukene eller utenom disse, fyller du inn antall dyr i begge gruppene.

5.5.1 Krav for å motta beitetilskudd

For å få tilskudd for dyr på beite, må dyret ha tilfredsstillende beitemuligheter og hoveddelen av det daglige grovfôropptaket skal skje ved beiting. Dette betyr at mer enn halvparten av grovfôret må komme fra beitet.

Foretaket må disponere dyrene i perioden de er på beite for å være berettiget beitetilskudd for dem. Foretaket trenger altså ikke å disponere dyrene 1. oktober. Ved et eventuelt brukerskifte i beitesesongen hvor dyrene har vært de påkrevde uker på beite, men verken ny eller gammel bruker alene har disponert dyrene de krevde ukene, er det ny bruker som kan søke beitetilskudd for dyrene. For sports- og hobbyhester er det tilstrekkelig at foretaket disponerer innmarka som beites av hestene, for å regnes som å disponere hestene. Det er imidlertid et vilkår at det er skriftlig avtalt at hestene skal beite på innmarka.

Kommunen kan kreve at du framlegger nødvendig dokumentasjon på at dyrene har vært på beite i en angitt periode. Slik dokumentasjon kan være egne notater (KSL), faktura for dyretransport, og/eller annen registrering som kan dokumentere tidsrommet og antall av ulike dyreslag på beite. Av dokumentasjonen bør det framgå

- antall dyr per dyreslag på beite
- slippdato og sankedato
- hvilke beiter de har vært på i ulike tidsrom

5.5.2 Etterregistrering

Hvis du ikke har sanket dyrene fra utmarksbeite på søknadstidspunktet kan du etterregistrere antall dyr på beite i søknaden innen 10. januar. Dette gjelder antall dyr som har gått de påkrevde 16/12 ukene på beite og antall sau/lam sanket fra utmarksbeite etter minst 5 ukers beiting.

5.5.3 Forklaring på koder i søknaden

Gruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Dyr på beite i minst 12 uker (sone 5-7) eller 16 uker (sone 1-4)	<i>Med beite menes i denne sammenheng både utmarksbeite, innmarksbeite og beite på overflatedyrka eller fulldyrka jord. Før opp dyrene som i løpet av beitesesongen har gått minst 12 eller 16 uker på beite. Kravet om 16 uker på beite gjelder søkere med driftssenter i sone 1 – 4, mens kravet om 12 uker på beite gjelder søkere med driftssenter i sone 5 – 7. Soneinndelingen finner du under kapittel 5.3.3.</i>		
	411	Melkekyr og ammekyr	
	422	Øvrige storfe	
	487	Sauer, født i fjor eller tidligere	
	488	Lam, født i år	
	445	Geiter, voksne og kje	
	455	Hester, alle	Inkluderer også sports- eller hobbyhester som etter skriftlig avtale beiter på innmark som disponeres av foretaket.
	480	Lama	
	481	Alpakka	
486	Hjort		

Gruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Dyr på utmarksbeite i minst 5 uker	<i>Før opp antall dyr som i løpet av beitesesongen har gått minst 5 uker på utmarksbeite, og som har hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket fra beiting av utmark.</i>		
	410	Melkekyr og ammekyr	
	420	Øvrige storfe	
	450	Hester	
	440	Geiter, voksne og kje	

Gruppe	Kode	Dyr	Ytterligere beskrivelse
Sau og lam på utmarksbeite	<i>Før opp antall sau og lam sluppet på utmarksbeite og sanket fra utmarksbeite etter å ha beitet på utmarksbeite i minst 5 uker.</i>		
	Sluppet: Antall sluppet er antallet sau og lam sluppet på utmarksbeite. Dersom noen eller alle dyrene sankes inn etter mindre enn 5 uker på utmarksbeite, skal de ikke føres opp her.		
Sanket: Antall sau og lam sanket fra utmarksbeite etter å ha beitet på utmarksbeite i minst 5 uker.			
<i>Foretak med utegangersau, hvor driften er helårs utegange, skal føre opp antall sauer og lam som har vært på utmarksbeite i minst 5 uker, både i kolonnen «sluppet på utmarksbeite» og i kolonnen «sanket fra utmarksbeite».</i>			
431	Sauer, født i fjor eller tidligere	Inkludert melkesau	
432	Lam, født i år		

5.6 BEVARINGSVERDIGE HUSDYR

Antall dyr
Dyr på beite
Bevaringsverdige husdyrraser
Solgt grovfôr
Frukt, bær, grønt og potet

Det gis ekstra tilskudd for dyr av bevaringsverdige husdyrraser. Dyrene som oppfyller kravene til slikt tilskudd, må føres opp i kodene under, i tillegg til i kodene for husdyrtilskudd. Vilkårene for tilskuddet er beskrevet i tabellen under.

Gruppe	Kode	Dyr av bevaringsverdige rase	Ytterligere beskrivelse
Bevaringsverdige husdyr	720	Kyr av bevaringsverdige rase	Melkekyr og ammekyr av bevaringsverdige storferase, som har kalvet i løpet av de siste 18 måneder. Sidet trønder- og nordlandsfe (STN), østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk rødkolle, vestlandsk fjordfe og telemarkfe regnes som bevaringsverdige storferaser. Kyrne må være minst 7/8 raserene. Kyrne må være registrert i Kuregisteret ved Norsk genressurscenter, senest på telledato 1.10.
	721	Okser av bevaringsverdige rase	Okser av bevaringsverdige storferase som er minst 12 måneder eller eldre på telledato 1.10. Det gis tilskudd for inntil 2 okser av samme rase per foretak. Sidet trønder- og nordlandsfe (STN), østlandsk rødkolle, dølafe, vestlandsk rødkolle, vestlandsk fjordfe og telemarkfe regnes som bevaringsverdige storferaser. Oksene må være minst 7/8 raserene. Oksene må være registrert i Kuregisteret ved Norsk genressurscenter, senest på telledato 1.10.
	722	Søyer av bevaringsverdige rase	Søyer av bevaringsverdige sauerase, som er født i fjor eller tidligere. Blæset, dala, fuglestadbrogete, gammelnorsk spæl, grå trønder, rygja og steigar regnes som bevaringsverdige saueraser. Søylene må på telledato 1.10. være registrert med låst rasekode i Sauekontrollen.
	723	Værer av bevaringsverdige rase	Værer av bevaringsverdige sauerase, som er født i fjor eller tidligere. Blæset, dala, fuglestadbrogete, gammelnorsk spæl, grå trønder, rygja og steigar regnes som bevaringsverdige saueraser. Værene må på telledato 1.10. være registrert med låst rasekode i Sauekontrollen.
	724	Ammegeiter av bevaringsverdige rase	Ammegeiter av rasen kystgeit. Ammegeitene må på telledato 1.10. være registrert med låst rasekode i Ammegeitkontrollen. Ammegeiter er geiter som har kjeet minst én gang og som ikke er melkegeiter.
	725	Unghester under 3 år av bevaringsverdige rase	Unghest under 3 år, som er av bevaringsverdige hesterase. Dølahest, fjordhest og nordlandshest/lyngshest regnes som bevaringsverdige hesteraser. Hestene må på telledato 1.10. være stambokført (rasegodkjent) og har fått utstedt hestepass.

5.7 SOLGT GROVFØR

Dyr på beite

Bevaringsverdige husdyrraser

Solgt grovfør

Frukt, bær, grønt og potet

Avløsning ved ferie og fritid

I søknaden skal du føre opp hvor mye du har solgt av høy, surfør og høyensilasje i perioden fra og med 1. juli 2016 til og med 30. juni 2017. Dokumentasjon på mengde og type solgt fôr må kunne legges fram dersom kommunen ber om det.

Følgende krav gjelder ved salg av grovfør:

- Mengden fôr skal være spesifisert og solgt til markedspris
- Fôret skal være lagringsdyktig før du selger det, med unntak for gras til brikettering

Alt annet salg av grovfør regnes som bortleie av areal.

Gruppe	Kode	Type	Ytterligere beskrivelse
Solgt grovfør	521	Høy	Høy solgt i perioden 1. juli 2016 til og med 30. juni 2017
	522	Surfôr	Surfôr solgt i perioden 1. juli 2016 til og med 30. juni 2017
	523	Høyensilasje	Høyensilasje solgt i perioden 1. juli 2016 til og med 30. juni 2017

5.8 FRUKT, BÆR GRØNT OG POTET

Dyr på beite

Bevaringsverdige husdyrraser

Solgt grovfør

Frukt, bær, grønt og potet

Avløsning ved ferie og fritid

5.8.1 Registrering av frukt, bær og veksthusgrønnsaker levert til godkjent omsetningsledd

Dersom du har levert frukt, bær og veksthusgrønnsaker til godkjent omsetningsledd i 2017, kan du føre opp dette i søknaden din for å motta tilskudd for dette. På Landbruksdirektoratets nettsider finner du en oversikt over [hvilke omsetningsledd som er registrert som godkjente omsetningsledd](#) hos Landbruksdirektoratet. I tillegg er det en egen liste over [godkjente omsetningsledd dersom du produserer matpotet i Nord-Norge](#).

Dersom du har hatt produksjon av samme vekst på arealer i ulike soner, skal du føre opp hele mengden i den sonen hvor du hadde størstedelen av ditt tilskuddsberettigede areal. Du kan ikke føre opp leveranser av samme produksjon i ulike soner.

5.8.2 Minste- og maksimumskvantum for tilskudd

For å motta tilskudd må du ha levert et minstekvantum av varer. Dersom du søker om mindre enn disse mengdene, så vil du ikke motta tilskudd for dette. I tabellen under framgår disse minstegrensene.

Produkt	Minstekvantum
Samlet for frukt og pressfrukt (kode 001-006)	2 000 kg
Bær (kode 011-021)	1 000 kg
Samlet for tomat og agurk (kode 031 og 032)	2 000 kg
Salat (kode 033)	5 000 stk.

For enkelte produksjoner er det et maksimumskvantum for hvor mye du kan motta tilskudd for. Dersom du søker om mer enn disse mengdene, vil du ikke motta tilskudd for de mengdene som overstiger maksimumskvantumet. Disse grensene framgår i tabellen under.

Produkt	Maksimalkvantum
Tomat (kode 031)	103 400 kg
Slangeagurk (kode 032)	151 800 kg
Salat (kode 033)	220 000 stk.

5.8.3 Forklaring på koder i søknaden

Gruppe	Kode	Type	Ytterligere beskrivelse
<i>Oppgi i hele tall den mengde av frukt, bær, veksthusgrønnsaker og salat på friland som er levert i perioden 1. januar til 31. desember 2017 til godkjent omsetningsledd. Det gis ikke tilskudd for vare som kasseres.</i>			
Frukt (unn-tatt epler og pærer til press)	001	Epler	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet. Epler til press skal ikke føres opp i denne koden.
	002	Pærer	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet. Pærer til press skal ikke føres opp i denne koden.
	003	Plommer	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	004	Moreller	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	005	Kirsebær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
Epler og pærer til press	006	Epler og pærer til press	
Bær	011	Jordbær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	012	Bringebær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	013	Solbær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	014	Rips	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	016	Hageblåbær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
	021	Stikkelsbær	Antall kg som går til konsum eller konservermarkedet.
Veksthus-grønnsaker (inkl. salat på friland)	031	Tomat	Antall kg som går til konsum.
	032	Slangeagurk	Antall kg som går til konsum.
	033	Salat (også friland)	Antall stk. salater av arten <i>Lactuca sativa</i> (for eksempel isberg-salat, hodesalat, romano, hjertesalat, batavia, lollo, ekeblad, crispi, rapid, salanova) som går til konsum. Du skal ikke føre opp «salater» av andre arter (som for eksempel frisée, eskaroll, ruccola og kinakål).

Gruppe	Kode	Type	Ytterligere beskrivelse
Matpotet i Nord-Norge	060	Poteter	Antall kg matpotet produsert i Nordland, Troms og Finnmark, levert til godkjent omsetningsledd i perioden 1. januar til 31. desember 2017. Med matpotet menes rå, uskrellet potet i vasket eller uvasket tilstand som tilbys forbruker, og potet til konsum som er bearbeidet gjennom oppdeling, skrelling og/eller koking.

Omregningsfaktorer for agurk

I søknaden skal du oppgi antall kg agurk du har levert til godkjent omsetningsledd. I tabellen under finner du omregningsfaktorer for å regne om fra ulike enheter til kg.

	Enhet	Kg per enhet
Slangeagurk	1 stk.	0,360 kg
Slangeagurk	1 kasse	10 kg
Slangeagurk: 24 stk./kasse	10 kg/ 24 stk.	0,417 kg
Slangeagurk: 28 stk./kasse	10 kg/ 28 stk.	0,357 kg

Omregningsfaktorer for salat

I søknaden skal du oppgi antall stk. salat du har levert til godkjent omsetningsledd. Dersom du har fått oppgjøret i kg, i stedet for stk., skal du bruke tabellen under for å finne antall salater du kan føre opp i søknaden og søke tilskudd for.

	Kg per stk.	Eksempel
Isbergsalat	0,5 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,5 = 2 000 stk.
Hodesalat	0,13 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,13 = 7 692 stk.
Romano, lollo, batavia, ekeblad	0,2 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,2 = 5 000 stk.
Crispi, hjertesalat, salanova	0,15 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,15 = 6 667 stk.
Rapidsalat	0,11 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,11 = 9 091 stk.
Annen salat av arten Lactuca sativa	0,13 kg/stk.	1 000 kg = 1 000/0,13 = 7 692 stk.

Dersom du får oppgjør i antall pakninger, er det antall salater i pakningen du skal føre opp i søknaden.

Eksempel: Ved salg av pakninger med 2 stk. salater i hver pakke, skal antall pakninger ganges med 2 for å finne antall salater.

5.9 AVLØSNING VED FERIE OG FRITID

Solgt grovfôr

Frukt, bær, grønt og potet

Avløsning ved ferie og fritid

Vedlegg

Egenerklæringer

Du kan søke om tilskudd til avløsning ved ferie og fritid i oktober. Du skal føre opp utgiftene til avløsning som du har hatt i søknadsåret. Skoler og andre offentlige eller private institusjoner har ikke rett på avløsertilskudd.

Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid (avløsertilskudd) er en refusjonsordning som skal bidra til å dekke utgifter til avløsning. For å kunne få refundert utgifter til avløsning ved ferie og fritid må foretaket ha et tilskuddsgrunnlag. Tilskuddsgrunnlaget er en beregning av hvor mye foretaket maksimalt kan få i avløsertilskudd.

Tilskuddsgrunnlaget blir som hovedregel beregnet ut fra gjennomsnittet av antall dyr du hadde på telledato 1. mai og telledato 1. oktober.

Unntakene er

- sau født foregående år eller tidligere og ammegeit hvor grunnlaget kun beregnes av antall dyr 1. mai
- slakta fjørfe og gris, hvor antall slakta dyr hele søknadsåret regnes med
- livdyrsalg av kylling og kalkun, hvor antall solgte dyr hele søknadsåret regnes med

For å få utbetalt avløsertilskudd må foretaket ha et tilskuddsgrunnlag på minimum 5 000 kroner.

På Landbruksdirektoratet sine nettsider kan du finne [et regneark som kan brukes for å beregne hvor mye du maksimalt kan få i tilskudd til avløsning ved ferie og fritid](#), ut ifra antall dyr du regner med å ha på de to telledatoene.

5.9.1 Hvordan søke om tilskudd

I søknaden skal du krysse av for om du ønsker å søke om tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Hvis du krysser av for at du ønsker å søke, må du oppgi hvor mye du har hatt i utgifter fram til søknadsfristen 15. oktober. Hvis du får flere utgifter etter 15. oktober, kan du etterregistrere dette i søknaden fram til 10. januar 2018. Du trenger ikke å etterregistrere utgifter hvis du innen 15. oktober har hatt minst like store utgifter som tilskuddsgrunnlaget.

Hvis du ikke har hatt utgifter før 15. oktober, men regner med å få det, må du krysse av for at du ønsker å søke om tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, og skrive inn at du har hatt 0 kr i utgifter. Deretter kan du etterregistrere utgifter når du har hatt dem, men senest 10. januar.

Du må også fylle ut antall dyr du disponerte på telledatoene i seksjonen «Antall dyr», da det er gjennomsnittet av dyretallet du disponerer 1.5 og 1.10 som vil gi grunnlaget for hvor mye du kan få refundert av avløserutgifter.

5.9.2 Hvilke utgifter kan du søke om å få refundert?

Du kan få tilskudd til avløsning for utgifter til arbeidsoppgaver som det ikke er uvanlig at jordbrukere selv utfører. Det betyr at avløsning ikke er avgrenset til tradisjonell «fjøsavløsning», men kan blant annet også omfatte saueklipping, klauvskjæring, vedlikehold av driftsbygning i form av for eksempel maling eller snekkerarbeid, rundballepressing, jordarbeiding, spredning av husdyrgjødsel, gjerdehold, beiterydding og frakt av dyr til og fra beite.

Det gis bare tilskudd for selve tjenesten (arbeidet) som er knyttet til husdyrholdet, og ikke varer som blir benyttet under tjenesten. Utgifter til leie av maskiner eller til andre varer som eventuelt blir benyttet under utførelsen av tjenesten gir ikke grunnlag for tilskudd. At avløsningen kun omfatter selve tjenesten, innebærer også at avløsertilskuddet ikke inkluderer merverdiavgiften. Avløserutgifter som oppgis i søknaden skal derfor være eksklusiv merverdiavgift.

Det skal ikke gis tilskudd for utgifter til tjenester som for eksempel dyrlege, rørlegger, elektriker, regnskapsføring, rådgivning fra husdyrkontrollen, drektighetskontroll, husdyrkontroll eller service på maskinpark. Det gis heller ikke tilskudd for utgifter som foretak har hatt til innleie av fjørfeplukkere, utover eventuelle utgifter til en avløser som utfører de oppgavene bonden selv ville ha utført om han eller hun hadde vært tilstede ved fjørfeplukkingen.

Oppramsingen av hvilke tjenester som kan og ikke kan gi grunnlag for utbetaling av tilskudd er ikke fullstendig, men veiledende. Dersom du er i tvil om en tjeneste kan gi grunnlag for tilskudd eller ikke, ta kontakt med kommunen din i god tid før søknadsfristen.

5.9.3 Du må kunne dokumentere utgiftene

Du må kunne dokumentere at du har hatt de utgiftene til avløsning som du oppgir i søknaden. Det skal framgå av dokumentasjonen at avløsningen (arbeidet) har vært utført i søknadsåret. Dersom selve utbetalingen/faktureringen for arbeidet først skjer året etter søknadsåret, må det komme klart fram av dokumentasjonen at arbeidet ble utført i søknadsåret. I sin kontroll av søknaden kan kommunen be om at du framlegger slik dokumentasjon, dvs. utgifter til ansatt avløser, avløserlag, avløsering eller til annet foretak som tilbyr avløsertjenester.

Eksempel på dokumentasjon av avløserutgifter er

- a-meldingen
- bankbilag
- faktura
- regnskap som viser avløseringens refunderbare utgifter og hvordan disse er fordelt mellom medlemmene

Dersom fakturaen også gjelder andre varer eller tjenester enn avløsertjenester, må de ulike varene og tjenestene spesifiseres.

Dette er for at kommunen skal kunne kontrollere utgiftene til avløsertjenester. Ettersom det ikke gis tilskudd til leie av maskiner eller andre varer som blir benyttet under en utførelse av en tjeneste, må fakturaen spesifisere hva som er utgifter til leie av personell, og hva som er utgiftene til maskinleie osv.

5.9.4 Oppstart eller avslutning av drift mellom telledatoene

Dersom du søker om tilskudd til avløsning ved ferie og fritid vil tilskuddsgrunnlaget bli beregnet ut ifra gjennomsnittet av antall dyr på telledatoene (1. mai og 1. oktober). Hvis du starter opp mellom telledatoene og har 10 kyr 1. oktober, vil du få beregnet avløsertilskudd på grunnlag av gjennomsnittet av antall dyr på telledatoene, dvs. $(0 + 10) / 2 = 5$ dyr. Hvis du har 10 kyr på våren, og avslutter driften mellom telledatoene, vil du få beregnet avløsertilskudd på grunnlag av gjennomsnittet av antall dyr på telledatoene, dvs. $(10 + 0) / 2 = 5$ dyr.

Merk at for ammegeit og for sau født året før og tidligere, beregnes tilskuddsgrunnlaget for avløsertilskudd kun på grunnlag av antall dyr disponert 1. mai. For kyllinger og kalkuner som er solgt som livdyr, er det antall dyr solgt som livdyr i løpet av året som legges til grunn. For slaktegris (slaktevekt minst 34 kg), gjess, kalkuner, ender og slaktekyllinger, legges antall slakta dyr som slakteriene har rapportert inn til Landbruksdirektoratet til grunn. Les i kapittel 5.4.4 om hva du gjør dersom du oppdager at det er lagt til grunn feil slaktegrunnlag når du mottar vedtaksbrevet.

5.10 VEDLEGG

Frukt, bær, grønt og potet
Avløsning ved ferie og fritid
Vedlegg
Egenerklæringer
Oppsummering og send

For noen ordninger legges dokumentasjonen ved som vedlegg med søknaden. Dette gjelder

- skriftlig avtale om hester i pensjon i beitesesongen
- skriftlig avtale om hester i pensjon i vinterhalvåret

Dersom du leier ut beiterett for sports- og hobbyhester, må du sende den skriftlige avtalen om beiting som vedlegg til søknaden for å kunne motta tilskudd til inmarksbeite og beitetilskudd for dyrene. Tilsvarende gjelder foretak som har hester i pensjon i vinterhalvåret.

Avtalene skal legges ved i del 2 av søknaden som sendes inn i oktober, med søknadsfrist 15. oktober.

5.11 EGENERKLÆRINGER

Frukt, bær, grønt og potet
Avløsning ved ferie og fritid
Vedlegg
Egenerklæringer
Oppsummering og send

5.11.1 Gjødslingsplan

I søknaden skal du svare på om du har gjødslingsplan som oppfyller kravene i forskriften. Forskrift om gjødslingsplanlegging gjelder alle foretak som disponerer jordbruksareal med planteproduksjon og som har rett til produksjonstilskudd. Gjødslingsplanen skal omfatte alt jordbruksareal som foretaket disponerer. Dersom gjødslingsplanen er mangelfull skal du svare «Nei» på om du har gjødslingsplan, og kommentere dette under «Utfyllende informasjon til søknaden» i seksjonen «Oppsummering og send». En gjødslingsplan er mangelfull hvis den for eksempel ikke omfatter alle krav i forskrift om gjødslingsplanlegging eller hvis ikke gjødslingsplanen omfatter alt jordbruksareal foretaket disponerer. [Les mer om forskrift om gjødslingsplanlegging på Landbruksdirektoratets nettsider.](#)

Foretaket ditt kan være unntatt krav om gjødslingsplan kun hvis du ikke har jordbruksareal med planteproduksjon (eksempelvis hvis du kun har honningproduksjon), eller du har fått dispensasjon fra forskrift om gjødslingsplanlegging. Hvis du mangler gjødslingsplan, men ikke har slikt unntak, skal du krysse «Nei» under spørsmålet om foretaket er unntatt krav om gjødslingsplan. Foretak som ikke har jordbruksareal må likevel disponere gjødsel på forsvarlig måte, og kunne dokumentere dette. Foretak

med dispensasjon må forsikre seg om at dispensasjonen er gyldig, dvs. at den ikke er utløpt og at vilkårene er tilfredsstillt. Foretak som ikke har gjødslingsplan og ikke er unntatt kravet om gjødslingsplan, vil få tilskuddet avkortet (reduisert).

5.11.2 Journal over plantevernmidler som blir brukt

I søknadsskjema skal du svare på om du har journal over plantevernmidler som ble brukt i vekstsesongen. Hvis du ikke har det, blir du spurt om du har brukt plantevernmidler. Alle foretak som bruker plantevernmidler må ha journal over plantevernmidler som brukes. Journalen skal inneholde opplysninger om:

- navn på plantevernmidlet
- tidspunkt for behandling
- dosen som ble brukt
- området og veksten som plantevernmidlet ble brukt på.

Hvis det har blitt brukt plantevernmidler og foretaket ikke har slik journal eller journalen er mangelfull, vil tilskuddet avkortes (reduseres). Dette gjelder også hvis foretaket ikke kan legge fram slike journaler for de tre siste årene.

I [forskrift om plantevernmidler](#) stilles det krav som går utover kravet til journal over plantevernmidler i produksjonstilskuddforskriften. Plantevernmidelforskriften krever blant annet at alle som benytter plantevernmidler skal ha journal om beskyttelse av vannmiljø og journal om integrert plantevern. Dette er ikke et krav i produksjonstilskuddforskriften, men dersom Mattilsynet har fattet vedtak om at de øvrige kravene i forskrift om plantevernmidler ikke er oppfylt, kan det bli foretatt en avkorting i tilskuddet på grunn av brudd på annet regelverk, se kapittel 2.9. Dersom du søker regionale miljøtilskudd, kreves det at kravene i plantevernmidelforskriften er oppfylt.

5.11.3 Driftsfellesskap

Hva er driftsfellesskap?

Et driftsfellesskap er et samarbeid mellom to eller flere foretak, hvor foretakene reelt sett inngår i én felles virksomhet eller på annen måte oppnår skalafordeler gjennom samarbeidet. Foretak som er i driftsfellesskap, og som søker om tilskudd til samme produksjon, må oppgi i søknadsskjemaet at de er i driftsfellesskap. Alle typer husdyrproduksjoner anses som samme produksjon.

Foretak i driftsfellesskap skal få beregnet tilskudd som om de er én felles enhet. Dersom foretakene ikke oppnår mer i tilskudd ved å søke separat enn hva de får ved en felles beregning, åpner regelverket for at foretakene kan gis selvstendige tilskudd. Det betyr at det kun er ved driftsfellesskap i de produksjonene hvor man vil kunne oppnå mertilskudd ved å søke separat, at det er nødvendig å opplyse om driftsfellesskap. Det vil si at dersom to eller flere foretak er i driftsfellesskap i minst én av disse produksjonene, skal det krysses av for driftsfellesskap i søknaden:

- husdyrproduksjon
- grovfôrproduksjon
- frukt, bær og grønnsaksproduksjon (der foretakene søker om distriktstilskudd)
- matpotet i Nord-Norge (der foretakene søker om distriktstilskudd)

Foretak som har samarbeid i andre produksjoner skal ikke krysse av for at de er i driftsfellesskap.

Hvorfor må du opplyse om at du er i driftsfellesskap?

Foretak som samarbeider på en slik måte at de må anses som én enhet, skal få beregnet tilskudd som om de er én enhet. Foretak i driftsfellesskap kan få produksjonstilskudd, men tilskuddet skal da beregnes deretter. Det er derfor viktig at du opplyser om driftsfellesskapet. Dette gjøres for å ta hensyn til målsettingen i jordbruksavtalen om å jevne ut inntektsmulighetene i jordbruket etter bruksstørrelse og geografisk beliggenhet.

Hvilke konsekvenser har det for produksjons- og avløsertilskudd å være i driftsfellesskap?

Hvis du er i driftsfellesskap, skal tilskuddet til foretakene i driftsfellesskapet bli beregnet ut ifra det totale antallet dyr og dekar foretakene har. For eksempel vil et driftsfellesskap samlet maksimalt kunne få utbetalt 74 200 kr i tilskudd til avløsning ved ferie og fritid. Hvis du i søknaden ikke opplyser om at du er i driftsfellesskap, og du senere kontrolleres og det konkluderes med at du er i driftsfellesskap, vil du få beregnet tilskudd som om du er i driftsfellesskap. Tilskuddet ditt vil i tillegg bli avkortet (redusert) hvis foretaket ditt er i driftsfellesskap og du ikke har opplyst om det.

Er du usikker på om foretaket ditt er i driftsfellesskap?

Dersom to eller flere foretak er tilknyttet samme driftssenter og har nærhet på eiersiden, er dette sterke indikasjoner på at foretak er i driftsfellesskap. Det regnes som nærhet på eiersiden dersom en person har eierinteresser i flere foretak eller hvis foretak eies av personer i nære relasjoner, for eksempel hvis de involverte foretakene eies av ektefeller/samboere, søsken eller barn og foreldre.

Andre forhold som kan indikere at to eller flere foretak er i driftsfellesskap er:

- Felles driftssenter
- Sammenblanding av besetninger
- Sammenblandet økonomi

Du kan lese om driftsfellesskap i rundskriv 2017-27 kapittel 7. Har du spørsmål om regelverket, kan du også ta kontakt med kommunen.

Foretak i driftsfellesskap må levere hver sin søknad

Foretak som er i driftsfellesskap leverer hver sin søknad og skal oppgi i søknaden at de er i driftsfellesskap og hvilke foretak de er i driftsfellesskap med.

Foretak i driftsfellesskap vil ikke få sett en foreløpig beregning av tilskuddet før alle foretakene i driftsfellesskap har levert inn søknaden, og oppgitt alle foretakene i driftsfellesskapet.

5.12 OPPSUMMERING OG SEND

Frukt, bær, grønt og potet
Avløsning ved ferie og fritid
Vedlegg
Egenerklæringer
Oppsummering og send

5.12.1 Foreløpig beregnet tilskudd

Under seksjonen som heter «Oppsummering og send» vil du se hvor mye som foreløpig er beregnet i tilskudd. Beregningene er basert på de opplysningene du har registrert og foreløpige satser, derfor er det ikke sikkert at beregningen viser det samme som du vil få utbetalt senere. Utbetalingen vil være basert på hvilke opplysninger saksbehandler har godkjent og endelige satser.

Når del 1 av søknaden registreres på våren vil det gjøres en foreløpig beregning av tilskudd, og den baseres på de endelige tilskuddssatsene fra fjorårets søknadsomgang, siden gjeldende jordbruksavtale ikke foreligger. I del 2 av søknaden (høstregistreringen) vil foreløpige satser hentes fra inneværende års jordbruksavtale. I januar året etter fastsetter Landbruks- og matdepartementet endelige satser, som brukes for å beregne tilskuddet som utbetales.

Foreløpig beregning av tilskuddsgrunnlag for avløsning ved ferie og fritid

Beregningene under seksjonen «Oppsummering og send» vil også vise hvor mye som foreløpig er beregnet at du kan få refundert i avløserutgifter, basert på antallet dyr som du har oppgitt. Ved registrering på våren vil beregningen kun basere seg på antall dyr som er registrert så langt i året. Som hovedregel beregnes hvor mye du kan få refundert av avløserutgifter ut ifra gjennomsnittet av antall dyr du disponerer 1. mai og 1. oktober. Hvis du forventer å registrere omtrent samme dyretall på høsten som på våren, vil tilskuddsgrunnlaget være omtrent dobbelt så stort som det som vises i søknaden på våren. Dette gjelder ikke for

sau og ammegeit, hvor det kun er antall dyr 1. mai som legges til grunn. Dette gjelder heller ikke for slaktede fjørfe og slaktegris og for solgte livdyr (kyllinger og kalkuner), hvor antall slakta og solgte dyr i hele søknadsåret legges til grunn.

Dyr gir grunnlag for tilskuddsberettiget grovfôrareal

Beregningen av tilskuddsberettiget grovfôrareal baseres på hvor mange dyr du registrer i søknaden på våren og på høsten. Hovedregelen er at grunnlaget beregnes ut ifra et gjennomsnitt av antall dyr på de to telledatoene i året, ganget med satsen oppgitt i gjeldende jordbruksavtale. Foretak som har sau vil imidlertid få grunnlaget for maksimalt tilskudd for grovfôr beregnet ut ifra hvor mange sau de har på våren og hvor mange sau de har hatt på utmarksbeite. For økologisk slaktegris er det antall slaktede dyr i løpet av søknadsåret legges til grunn.

5.12.2 Utfyllende informasjon til søknaden

Hvis du ønsker å presisere eller forklare opplysninger som du har fylt ut i søknaden, kan du skrive dette inn under «Utfyllende informasjon til søknaden» som du finner under seksjonen «oppsummering og send» i søknadsskjemaet. Kommentarfeltet kan være nyttig hvis du får en varselmelding under registrering av søknaden. Varselmeldinger informerer deg om at det kan være feil i søknaden. Hvis du er uenig i at det er feil i søknaden, og derfor ikke vil gjøre endringer i samsvar med varselmeldingen, bør du legge inn en forklaring i kommentarfeltet på hvorfor du leverer inn søknaden med en varselmelding. Kommentarer som legges inn blir synlig for den som saksbehandler din søknad. Personensensitive opplysninger skal ikke opplyses om i søknaden.

Hvis du har spørsmål til saksbehandleren, kan du ta kontakt med kommunen. Spørsmål skal ikke skrives i kommentarfeltet.

5.12.3 Bekreftelse av opplysninger

Før du sender inn søknaden må du huke av for at du bekrefter at du har gitt korrekte opplysninger i søknaden. Du må kunne dokumentere at opplysningene i søknaden er korrekte, hvis du blir bedt om det. Du må også bekrefte at du er kjent med bestemmelsene fastsatt i gjeldende jordbruksavtale og reglene i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, herunder at tilskuddet kan bli avkortet ved feilopplysninger. Dersom det gis uriktige opplysninger i søknaden, kan dette medføre straffeansvar etter straffeloven kapittel 30.

Ved å søke om tilskudd forplikter du foretaket til å gi de opplysningene forvaltningen krever, og godta kontrolltiltakene som blir iverksatt. Opplysningene i søknaden blir kontrollert mot ulike kilder. Hvis opplysningene ikke stemmer med kilden, kan du bli kontaktet av kommunen. Når kommunen behandler søknaden kan de kreve innsyn i dokumentasjon (for eksempel regnskap, bilag, dyreholdsjournaler med mer) eller de deler av driften de mener er relevant for å behandle ferdig søknaden.

5.12.4 Kontroller søknaden

Før du sender inn søknaden, må du klikke på «kontroller søknaden». Når du klikker på denne knappen, vil systemet kontrollere opplysningene i søknaden din. Deretter vil kontrollene kjøres hver gang du går fra en seksjon til en annen. Kontrollene skal være til hjelp, og bidra til at det blir ført opp korrekte opplysninger i søknaden. Kontrollene i søknadsskjemaet utløser tre ulike meldingstyper – stoppmeldinger, varselmeldinger og informasjonsmeldinger.

I seksjonen «Oppsummering og send», vil du få en oversikt over hvilke meldinger som har slått ut i søknaden. Meldingene vises også i den seksjonen der feilen/varselet har slått ut.

Stoppmeldinger (rød farge)

Noen kontroller utløser stoppmeldinger, som hindrer deg i å sende inn søknaden. Feilmeldingen vises i søknaden som en rød boks. Meldingsteksten vil gi en beskrivelse av hva som er feil, slik at du får en mulighet til å rette opp feilen. Idet feilen rettes i søknadsskjemaet, vil stoppmeldingen forsvinne, og det vil være mulig å sende inn søknaden.

Mange av stoppmeldingene utløses av logiske kontroller innad i søknaden, for eksempel vil du utløse en stoppmelding ved å føre opp flere økologiske dyr enn det antallet dyr foretaket har oppgitt at det disponerer.

Varselmeldinger (oransje farge)

En varselmelding er en indikasjon om at det kan være en registrering i søknaden som er feil. Varselmeldingen vises som en oransje boks i søknaden. Du bør rette varslene så langt det er mulig, før søknaden sendes inn. Hvis du mener opplysningene i søknaden er korrekte, og kontrollgrunnlaget er feil, kan du levere søknaden. Legg gjerne inn en kommentar til søknaden hvor du forklarer hvorfor du mener kontrollgrunnlaget er feil. Dersom det viser seg at kilden det kontrolleres mot er korrekt, og søknadsopplysningene er feil, kan tilskuddet ditt bli avkortet (redusert), se [kapittel 2.2](#).

Informasjonsmeldinger (blå farge)

En informasjonsmelding er til informasjon, og vises i en blå boks med blå skrift i søknaden. En informasjonsmelding kan for eksempel informere deg om at det i år er registrert et dyreslag i søknaden som du ikke tidligere har søkt om tilskudd for.

5.12.5 Innsending av søknad

Når du har fylt ut søknaden, huket av for at du har bekreftet opplysningene, og klikket på «kontroller søknad», kan du klikke på «send søknad». Hvis du klikker på «lagre søknad (fortsett utfylling senere)», blir ikke søknaden din sendt inn til kommunen. Du vil da kun ha lagret en kladd, og må gå inn senere for å sende inn søknaden. Husk å sende inn søknaden før søknadsfristen. Du kan gjøre endringer i en innsendt søknad fram til og med 29. oktober. Hvis du gjør endringer, må du sende inn søknaden på nytt etter at endringene er gjort.

* Kontroller og send søknad

Kontroll av søknaden

Før søknad kan sendes inn, må du klikke på «Kontroller søknad». Opplysninger du har lagt inn i søknaden kontrolleres da mot hverandre og mot andre registre. Hvis kontrollen avdekker feil i søknaden vil det komme opp som feilmeldinger. Stoppmeldinger (røde) må rettes før søknaden kan sendes inn. Du bør også se på de andre meldingene (oransje og blå). Denne kontrollen avdekker **ikke** alle feil som kan forekomme i din søknad. Kontrollen fritar deg ikke fra ditt ansvar for å inngi korrekte opplysninger.

Send inn søknad

Søknaden er ikke levert før du har klikket på «Send søknad». Det er ikke mulig å klikke på knappen før du har klikket på «Kontroller søknad». Hvis du klikker på «lagre søknad (fortsett utfylling senere)», blir ikke søknaden din sendt inn til kommunen. Du vil da kun ha lagret en kladd, og må gå inn senere for å sende inn søknaden. Husk å sende inn søknaden innen søknadsfristen. Du kan gjøre endringer i en innsendt søknad innen 14 dager etter fristen. Hvis du gjør endringer må du sende inn søknaden på nytt etter at endringene er gjort.

Kontroller søknad

Send søknad

Forrige

Lagre søknad (fortsett utfylling senere)

Kvittering på innsendt søknad og vedtaksbrev i Altinn

Når du har sendt inn søknaden din får du en kvittering sendt til meldingsboksen i Altinn. For å få tilgang på kvitteringen må du velge å vise meldingsboksen til foretaket du har sendt inn søknad for.

Du vil finne vedtaksbrevet ditt i Altinn på samme måte. Du mottar en sms og/eller e-post når vedtaksbrevet blir sendt til Altinn.

altinn
enklere dialog med det offentlige

Bokmål

representerer nå

Forsiden Min meldingsboks Skjema og tjenester Starte og drive bedrift Profil, roller og rettigheter

Til min behandling

Venter på andre

Arkivert

Samlesider og e-dialoger

▼ Velg hva som skal vises i listen – ▼ Til min behandling

• Den jeg representerer nå. Velg aktør:

Velg periode -

Søk på tittel

... eller skriv navn/F.nr/Org.nr her

• Alle jeg kan representere

Oppdater

Endringer i innsendt søknad

6.1 DU KAN GJØRE ENDRINGER I INNLEVERT SØKNAD FRAM TIL OG MED 29. OKTOBER

Hvis du ønsker å gjøre endringer i en søknad du har sendt inn, så logger du deg inn i søknaden på samme måte som da du sendte inn søknaden. Trykk på knappen «Endre og lever søknad», og gjør de endringene du ønsker. Du kan gjøre endringer i en innsendt søknad fram til og med 29. oktober. Hvis du gjør endringer må du sende inn søknaden på nytt etter at endringene er gjort.

6.2 DU KAN ETTERREGISTRERE ENKELTE OPPLYSNINGER FRAM TIL OG MED 10. JANUAR

Enkelte opplysninger har du mulighet til å etterregistrere i søknaden fram til og med 10. januar 2018. Dette gjelder

- avløserutgifter for perioden 16. oktober til 31. desember
- dyr på beite som er sanket fra utmarksbeite etter 15. oktober
- livdyr av kylling og kalkun som er solgt mellom 16. oktober og 31. desember
- frukt, bær, veksthusgrønnsaker (inkl. salat på friland), samt poteter produsert i Nord-Norge, som er levert til godkjent omsetningsledd mellom 16. oktober og 31. desember

Du logger deg da inn i søknaden på samme måte som da du sendte inn søknaden. Klikk på knappen «Endre og lever søknad», og gjør de etterregistreringene du ønsker. Husk å sende inn søknaden på nytt etter at du har lagt inn de etterregistrerte opplysningene.

Etter at søknadsfristen har gått ut

Det er kommunen din som mottar, behandler og avgjør søknaden. Eventuelle søknader om dispensasjon må også sendes til din kommune, men disse behandles og avgjøres av fylkesmannen.

Fylkesmannen er klageinstans for vedtak som kommunen fatter, og Landbruksdirektoratet er klageinstans for vedtak som fylkesmannen fatter.

Ved normal saksbehandlingstid vil søknaden være ferdigbehandlet i januar året etter søknadsomgangen. Dersom søknaden blir ferdigbehandlet innen normal tid vil du få vedtaksbrev og eventuelt utbetalt tilskudd 21. februar. Hvis søknaden ikke er ferdigbehandlet innen normal tid, vil du få vedtaksbrev og tilskudd utbetalt så snart søknaden er ferdigbehandlet.

Utbetaling og vedtaksbrev

Hovedutbetalingen er planlagt 21. februar 2018

Alle som har fått sin søknad behandlet innen normal tid får sitt tilskudd utbetalt ved hovedutbetalingen i februar. Dersom det gjøres ytterligere saksbehandling eller behandlingstiden blir lenger av andre grunner, utbetales tilskuddet etter hovedutbetalingen.

Når du mottar tilskuddet ditt mottar du samtidig et vedtaksbrev (tilskuddsbrev) i meldingsboksen din i Altinn. Se [kapittel 5.12.5](#) for forklaring om hvordan du finner brevet. Når du får dette brevet får du også en sms og/eller e-post om at tilskuddsbrevet ligger i meldingsboksen din i Altinn.

Du kan klage på vedtaket innen tre uker etter at du mottok tilskuddsbrevet i meldingsboksen i Altinn.

8.1 HAR DU FÅTT FOR MYE UTBETALT ELLER SKYLDER DU PENGER?

Hvis du ser at du har fått utbetalt for mye tilskudd må du ta kontakt med kommunen og informere om dette. For mye utbetalt tilskudd vil bli krevd tilbake. Hvis du selv er skyld i at du har fått utbetalt for mye tilskudd, kan det i tillegg bli krevd forsinkelsesrente fra den datoen du mottok tilskuddet.

Hvis foretaket har et pengekrav mot seg, som er meldt til kreditor eller kommer fra offentlig myndighet, kan kravet motregnes i tilskuddsutbetalingen. Dette innebærer at hele eller deler av tilskuddet blir utbetalt til den som har krav på pengene i stedet for at tilskuddet utbetales til foretaket som søkte om tilskudd. Du kan lese mer om motregning i rundskriv 2017-27, kapittel 13.3.

Foreløpige tilskuddssatser

Satsene i dette kapitlet er hentet fra Jordbruksavtale 2017–2018, og er de satsene som brukes til å beregne foreløpig tilskudd i søknadsskjema. Satsene er foreløpige, og for å holde forbruket i samsvar med fastsatt bevilgning i jordbruksavtalen, kan satsene justeres opp eller ned. Landbruks- og matdepartementet fastsetter endelige satser etter samråd med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Tilskuddet som utbetales i februar 2018 vil være basert på de endelige satsene som blir fastsatt i januar 2018. De endelige satsene blir lagt ut på Landbruksdirektoratets nettsider når de er fastsatt.

I dette kapitlet framgår kun satsene som brukes i beregning av tilskuddene. Detaljer om vilkår for å motta tilskudd er beskrevet i de andre kapitlene i denne veilederen.

9.1 AREAL- OG KULTURLANDSKAPSTILSKUDD

Foreløpig sats for kulturlandskapstilskudd, kroner per daa jordbruksareal

	Sats kr/daa
Kulturlandskapstilskudd	155

Foreløpige satser for arealtilskudd, kroner per daa jordbruksareal

Vekstgruppe	Sats kr/daa i sone						
	1	2	3	4	5	6	7
Grovfôr	0		85	105	240	270	316
Korn	165	225		260		247	
Potet			80				930
Grønnsaker			550				1 550
Frukt		700				1 450	
Bær		1 000				1 450	

9.1.1 Maksimalavgrensning av innmarksbeite- og grovfôrareal

Faktorer for maksimalavgrensning av innmarksbeiteareal, daa per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr inkludert hester i pensjon i beitesesongen	5,5	6,0	7,5
Melkeku og ammeku	7,0	7,5	9,0
Øvrige storfe, lama, alpakka og esel	3,0	4,0	5,0
Sau sluppet på utmarksbeite	2,2	2,8	3,3
Sau som ikke er sluppet på utmarksbeite	3,7	4,2	5,0
Melkegeiter, ammegeiter og hjort	2,0	2,5	3,0

Faktorer for maksimalavgrensning av grovfôrareal, daa per dyr

Dyregruppe	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Hester, alle dyr unntatt hester i pensjon i beitesesongen	12,00	13,00	15,00
Melke- og ammeku	14,00	15,00	18,00
Øvrige storfe, hjort, lama, alpakka og esel. Hester i pensjon i beitesesongen	5,00	5,50	6,50
Melkegeiter og ammegeiter	1,75	2,00	2,25
Sau sluppet på utmarksbeite	1,90	2,20	2,50
Avlspurker, struts og kaniner	0,75	1,00	1,25
Økologisk slaktegris	0,20	0,25	0,30
Økologisk verpehøne	0,02	0,02	0,02
Sau som ikke er sluppet på utmarksbeite	2,80	3,10	3,60
Sau som beiter på innmark hele sommeren som følge av rovviltsituasjonen. Vurdert av fylkesmannen.	3,30	3,60	4,10
For andre dyregrupper, herunder lam og kje når foretaket ikke har mordyr av samme dyreslag, men unntatt rein	Fastsettes av kommunen		

Faktorer for maksimalavgrensning av grovfôrareal, daa per kg grovfôrsalg

	Sone 1-4	Sone 5	Sone 6-7
Høy	1/400	1/325	1/275
Høyensilasje	1/500	1/400	1/325
Surfôr	1/1000	1/950	1/800

9.2 TILSKUDD FOR HUSDYR

Tilskuddet blir avgrenset til et maksimalt beløp per foretak. For tilskudd som utbetales i 2018, dvs. søknadsåret 2017 med søknadsfrister 15. mai og 15. oktober 2017, er maksimalbeløpet 560 000 kroner per foretak.

Foreløpige satser, kroner per dyr mv. per år

Dyreslag mv.	Antall dyr	Sats i kr/dyr/år
Melkeku¹⁾	1-16	4 168
	17-25	2 022
	26-50	976
	51+	780
Ammeku¹⁾	1-50	3 880
	51+	780
Øvrige storfe¹⁾	Alle dyr	780
Melkegeit og melkesau¹⁾	1-125	1 462
	126+	538
Sau/ammegeit	1-126	868
	127+	194
Avlsgris¹⁾		
– Jæren	1-35	350
– Nordland, Troms og Finnmark	1-35	776
– Landet for øvrig	1-35	498
Slaktegris		
– Jæren	1-1 400	10
– Landet for øvrig	1-1 400	14
Verpehøne og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess¹⁾		
– Nordland, Troms og Finnmark	1-1 000	24
– Landet for øvrig	1-1 000	10
– Alle fylker	1 001-5 000	10
Bifolk	Alle bifolk	473
Hjort over 1 år	Alle dyr	287

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for antall dyr på hver av telledatoene.

9.3 DRIFTSTILSKUDD TIL MELKEPRODUKSJON

Kumelk – foreløpige satser kroner per foretak per år¹⁾

Soner for arealtilskudd	5 melkekyr eller mer per foretak kr/foretak/år,	4 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	3 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	2 melkekyr per foretak, kr/foretak/år	1 melkeku per foretak, kr/foretak/år
Sone 2	135 050	108 040	81 030	54 020	27 010
Sone 1-3-4	144 050	115 240	86 430	57 620	28 810
Sone 5	156 050	124 840	93 630	62 420	31 210
Sone 6-7	164 050	131 240	98 430	65 620	32 810

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for antall dyr på hver av telledatoene.

Geitemelk – foreløpige satser kroner per foretak per år¹⁾

	Sats per foretak, ved 27 eller flere geiter	Redusert utbetaling per geit når det er færre enn 27 geiter per foretak, kr/geit/år
Geitemelk	164 050	6 076

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for antall dyr på hver av telledatoene.

9.4 DRIFTSTILSKUDD TIL SPESIALISERT STORFEKJØTTPRODUKSJON

Foreløpige satser driftstilskudd ammeku, kroner per foretak per år¹⁾

Soner for arealtilskudd	Sats per foretak, ved 40 eller flere ammekyr	Sats per ammeku for foretak som har 6 eller flere og færre enn 40 ammekyr
Sone 1-4	131 280	3 282
Sone 5-7	145 280	3 632

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for antall dyr på hver av telledatoene.

9.5 TILSKUDD FOR BEVARINGSVERDIGE HUSDYRRASER

Foreløpige satser kroner per dyr per år

Dyreslag	Sats i kr/dyr/år
Storfe	3 000
Sau	230
Ammegeit	530
Hest	1 030

9.6 TILSKUDD FOR DYR PÅ BEITE

Beitetilskudd - foreløpige satser i kroner per dyr

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr/år
Sau, lam, geit, kje og alpakka	Alle dyr	40
Storfe, hjort, hest og lama		350

Utmarksbeitetilskudd - foreløpige satser i kroner per dyr

Dyreslag	Intervall	Sats i kr/dyr/år
Storfe og hest	Alle dyr	628
Geit og kje		185
Sau og lam ¹⁾		185

1) Tilskuddet utmåles på grunnlag av et veid gjennomsnitt av antall dyr sluppet på utmarksbeite og antall dyr sanket fra utmarksbeite etter å ha vært på utmarksbeite i minst 5 uker. Dyr sluppet (minus dyr som sankes etter mindre enn 5 uker) teller 70 % og dyr sanket (etter minst 5 uker) teller 30 %.

9.7 TILSKUDD TIL ØKOLOGISK LANDBRUK

Foreløpige satser for beregning av tilskudd til økologisk husdyrproduksjon, hele landet

Dyreslag	Sats i kr/dyr/år
Melkeku ¹⁾	3 000
Ammeku ¹⁾	2 200
Øvrige storfe ¹⁾	700
Sau og melkesau	397
Ammegeit	250
Melkegeit ¹⁾	250
Avlsgris ¹⁾	502
Slaktegris	300

1) Utbetales med 50 pst. av satsen for antall dyr på hver av telledatoene.

Foreløpige satser for beregning av økologisk arealtilskudd. Økologisk areal og areal i 2. eller 3. års karens

Vekstgrupper	Sats kr/daa
Frukt og bær m.m.	1 500
Grønnsaker	1 500
Poteter	600
Korn	325
Innmarksbeite	25
Grovfôr	25
Grønngjødsling	500

9.8 TILSKUDD TIL GRØNT- OG POTETPRODUKSJON

Distriktstilskudd for produksjon av matpotet i Nord-Norge

	kr/kg
Matpotet, Nord-Norge	1,30

Satser for distriktstilskudd frukt, bær og veksthusgrønnsaker

	Kvantumsgrense per foretak	kr per kg/stk
Epler, pærer, plommer, kirsebær		
Sone 1		1,87
Sone 2-4		2,75
Sone 5		6,47
Moreller		
Sone 1	ingen avgrensing	2,84
Sone 2-4		3,70
Sone 5		7,45
Pressfrukt		2,57
Bær		
Sone 1-3		1,57
Sone 4-5		4,76
Sone 6-7		5,67
Tomat	103 400 kg	
Sone 1-3		1,40
Sone 4-7		2,76
Slangeagurk	151 800 kg	
Sone 1-3		0,85
Sone 4-7		1,64
Salat	220 000 stk.	
Sone 1-3		0,55
Sone 4-7		1,04

9.9 TILSKUDD TIL AVLØSING VED FERIE OG FRITID

For å få utbetalt avløsertilskudd må foretaket ha et tilskuddsgrunnlag som kan utløse en utbetaling på minimum 5 000 kroner. Foretaket kan maksimalt få utbetalt 74 200 kroner. Beregnet beløp mindre enn 300 kroner for summen av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid blir ikke utbetalt.

Tilskuddsgrunnlag avløsning ved ferie og fritid

Dyreslag	Sats kr/dyr
Melkeku	3 557
Ammeku	982
Øvrige storfe	593
Melkegeit og melkesau	820
Sau og ammegeit	408
Avlsgris	1 173
Slaktegris	40
Verpehøne og avlsdyr av ender, kalkuner og gjess	10,30
Hest (alle)	1 173
Avlskanin	292
Gås, kalkun og and	3,59
Kylling og kalkun solgt som livdyr	3,59
Slaktekylling	0,44
Økologiske slaktekylling	1,71
Revetispe	322
Minktispe	94
Hjort (alle)	399

9.10 REDUKSJONER I PRODUKSJONSTILSKUDD

Fra totalt beregnet produksjonstilskudd skal det trekkes et bunnfradrag på 6 000 kroner per år for hver søker. Beløp mindre enn 300 kroner for sum av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid, utbetales ikke.

VEILEDNINGSHEFTE

LDIR-005

www.landbruksdirektoratet.no

Design: Itera Gazette

Forsidefoto: Landbruksdirektoratet

